

ELS MONESTIRS COPTES SÓN DELS MÉS ANTICS DE TOT EL MÓN CRISTIÀ

L'ànima del monaquisme egipci

Els actuals canvis polítics a Egipte han posat a primera plana internacional la important comunitat cristiana d'aquell país, els coptes. La seva existència es remunta als temps de la predicació de sant Marc i són al voltant del 10% de la població. Tot i ser una minoria tenen un paper important en la societat egípcia, fins al punt que en l'actual govern islamista un dels ministres és copte. Aquesta antiga comunitat cristiana dóna molta importància al monaquisme, de manera que tots els seus papes solen ser triats entre els monjos més savis. En aquest reportatge ens endinsem en la vida ascètica dels monestirs de Wadi al Natrun, un dels complexos monàstics més antics i importants d'Egipte.

P 3 i 4

Adéu a l'arquitecte Joan Bassegoda

L'arquitecte Joan Bassegoda Nonell, un dels millors coneixedors de l'obra d'Antoni Gaudí, va morir el 30 de juliol passat als 82 anys. President de l'Associació Amics de Gaudí i director de la Càtedra Gaudí de la UPC, Bassegoda va estudiar a fons la creació gaudiniana, de la qual va defensar sempre la inspiració cristiana. El proper mes de setembre se celebrarà una missa funeral en memòria seva a la catedral de Barcelona.

P 18

Els bisbes catalans es posicionen davant la crisi

La Conferència Episcopal Tarraconesa va fer pública una nota sobre la situació econòmica després de la seva última reunió, els dies 25, 26 i 27 de juliol. En la nota, els prelatos animen a exigir responsabilitats als gestors econòmics. Igualment, han fet costat al bisbe de Sant Feliu en el seu posicionament en contra del projecte Eurovegas. P 17

Col·lectius cristians en defensa del descans dominical

Entitats europees com European Sunday Alliance i grups espanyols com el Foro de la Familia i Enraizados es mostren contraris a la liberalització d'horaris comercials proposada pel Govern espanyol. El bisbe d'Almeria, Mons. González Montes, també defensa el descans dominical. P 6-7

Al [CatCristEstiu] d'aquesta setmana

II Curiositats històriques

IV-V Romànic de la Vall d'Aran

VIII Santuari de la Gleva

Editorial

Adéu a un gran gaudinista

Se'ns ha mort el doctor Joan Bassegoda Nonell (Barcelona, 1930-2012), arquitecte, director de la Càtedra Gaudí i un dels més grans gaudinistes del món. Fill i nét d'una nissaga de mestres d'obres i arquitectes, li agradava explicar que els seus avis es van casar a l'església de la Puríssima Concepció, que la cerimònia la va presidir mossèn Cinto Verdguer i que els testimonis foren Àngel Guimerà i Domènec i Montaner: «tota la Renaixença reunida», deia amb orgull i amb humor. Hi ha dues vivències d'infant que ens ajuden a entendre la seva extraordinària sensibilitat davant del patrimoni: el fet de veure com els iconoclastes feien caure des de dalt de la terrassa de les Escoles Pies, on ell estudiava, la imatge de la Mare de Déu, i el record de la bandera roja onejant sobre el campanar de la Concepció en ser profanada, fumejant. Per això Joan Bassegoda va ser tota la vida un defensor aferrissat del nostre patrimoni i es va queixar sempre públicament quan aquest va ser menystingut o delmat. El Dr. Bassegoda es va començar tant amb Gaudí que en les seves classes, conferències i xerrades arreu del món en parlava com si l'hagués conegut, tot i que havia

nascut quatre anys després de la mort de l'arquitecte. L'admiració que professava envers «l'arquitecte de Déu» el va portar a aplegar documents, esbossos, plànols, fotografies, enregistraments de personatges que l'havien tractat, fins al punt que es pot dir que la recerca infatigable de Don Joan i les seves nombroses publicacions han fet possible que la vida i l'obra d'Antoni Gaudí hagin estat conegudes i valorades arreu del món. Bassegoda no suportava les lectures esotèriques que alguns feien de l'arquitecte i les desmuntava amb arguments ben raonats. Hi ha una curiosa fotografia de Joan Bassegoda a Corea, ensenyant als reis d'Espanya la maqueta de la capella de l'Assumpció de Gaudí que està previst que es construeixi a Rancagua (Xile). Un arquitecte català presentant en un país oriental una obra de Gaudí, destinada a Amèrica! Catòlic convençut i militant, Joan Pau II li va atorgar la creu *Pro Ecclesia et Pontifice*. Ara cal que tot el llegat de Bassegoda no es dispersi i trobi, unificat, un lloc digne: potser la mateixa Sagrada Família amb els grans espais que s'hi van obrint sigui el lloc més digne i oportú.

Ràdio Estel, amb la seva programació litúrgica (eucaristia, laudes, vespres i completes) i devocional (el rosari, l'àngelus i la salve), fa un servei a persones grans, malaltes o impedides que s'hi poden unir des de casa. També molts d'altres creients pregunten amb la Ràdio, i fins i tot a no creients els plauen aquestes estones quotidianes que asserenen l'esperit. Perquè això continuï essent possible necessitem la vostra ajuda. Podeu fer el vostre ingrés al compte corrent: la Caixa 2100-3013-25-2200406287. Moltes gràcies.

Un nou llinar

Acollir, consolar, encoratjar

Avui, qui acull? qui consola? qui encoratja i contagia esperança? En ple estiu, malgrat tot, també corren bones notícies. En molts indrets hi ha qui respon amb fets verificables cada dia, amb la paciència d'estar al costat d'un malalt o amb l'exercici diari d'haver d'encoratjar a qui li costa mantenir-se amb l'ànim serè.

Ho escric des del santuari de Lourdes, enmig d'una multitud de pelegrins acollint-se mútuament, pregant i cantant plegats, acompanyant malalts i discapacitats de totes les edats, i tots amb un somriure que deixa entreveure quelcom diferent, una espècie de miracle que ens diu a tots que una nova forma de relacionar-se és possible.

Ho veig en la gent que prega, que es reuneix per

compartir fe i inquietuds, que cerca fer el millor servei a una societat que voldríem que renunciés a tanta ambició material i deixés de barallar-se. Seria possible que els qui tenen el poder de decidir arribessin a un acord consensuat unànimement i deixessin de banda les diferències? No tenim tots un mateix cor capaç d'estimar? Tant ens costa pactar quan es tracta del bé de tots i fer l'esforç de posar-nos d'acord? Quan els més febles seran els primers atesos?

Recordo amb emoció el pelegrinatge de les Hospitalitats de Barcelona, Sant Feliu i Terrassa acompanyant els malalts i els voluntaris. No he oblidat mai el que vaig viure i aprendre d'aquells més de mil participants. A Lourdes, com a tants altres llocs, tot es multiplica: l'entrega, la generositat, el servei,

l'ajuda, la companyia, la pregària, la comunió. La nostra societat en crisi ha de poder llegir i entendre aquesta paràbola d'avui i deixar que Déu ens ompli del seu amor, l'únic revulsiu que pot capgirar els esquemes d'una organització social i econòmica que només té futur si s'obre a la solidaritat i s'orienta tota ella envers el bé comú.

El que estic veient i vivint a Lourdes no sols és transportable als ambients dels nostres pobles, barris i ciutats, també veig que és un signe del que ja s'hi està fent i una interpel·lació a tots per treballar-hi amb més intensitat. Són innombrables els qui acullen amb amor, consolen i encoratgen a mantenir viva la flama de l'esperança.

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

*CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Javier Molina, EGIPTE

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Agustí Codinach, F. Diego Espuny, Càrol Garcia, Joan Guiteras, Dani Majà, Alfred Matas, Joan A. Mateo, Javier Molina, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Joan Pallarés-Personat, Joan Piñol, Josep M. Puigjaner, Hilari Raguer, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Anna Robert, Josep M. Sabé, Lluís Serra, Valentí Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Bàrbara Virgili, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 124,80 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Wadi al Natrun, el cor dels vells monestirs coptes

Javier Molina
 El Caire

A començaments del 1960 el papa Shenuda III, mort el març passat, era un ermità anònim en una cova foradada enmig del desert. El monjo Antonius el Sirià guardaria d'aquells sis anys lliurats a la vida ascètica escenes mínimes com la d'una formiga que provava d'escalar per un monticle de sorra relliscosa. Impermeable al desànim, l'insecte repetiria l'ascens fins assolir finalment el cim. El testimoni de la gesta va dir-se: «Encara no he aconseguit el nivell d'aquesta formigueta perseverant ni he arribat a la seva determinació, que no admet el fracàs.» Fidel a aquest ensenyament, Nazir Gayed va abraçar el sacerdoci i va adoptar el nom de Shenuda quan el 1962 el papa Ciril VI el va ordenar bisbe d'Educació Cristiana i rector de la Universitat Ortodoxa Copta. El 1971, en morir el Pontífex, es va convertir en el successor número 116 de sant Marc Evangelista, que va difondre la fe cristiana per Egipte en el segle I.

El Pontífex de la minoria copta, que representa el 10 per cent de la població, va tornar forçosament a la vida monacal el 1981. Aquell any el president Anuar el Sadat el va confinar al monestir de Sant Bishoi, que juntament amb altres tres comunitats de monjos properes formen el complex de Wadi al Natrun. Shenuda va passar entre les seves muralles l'exili de quatre anys i, després del seu alliberament, solia fugir del soroll del Caire i refugiar-se allí uns quants dies a la setmana. El seu cos reposa des de fa uns mesos en una capella, convertida ara en un lloc de pelegrinatge on creients arribats de tots els punts del país es lliuren a la cerimònia de plorar la seva mort i pregar-li protecció. Una processó interminable espera a ple sol el seu torn per davallar fins a la seva tomba, fregar amb les seves mans el fèretre i dipositar en el marbre petits fragments de paper amb les seves súpliques.

Assolir Wadi al Natrun, a uns 90 quilòmetres de la capital egípcia, té alguna cosa d'experiència mística. L'oasi de tàpies altes i palmeres despunta des de la carretera polsegosa que, jalonada per petits llogarrets, condueix fins a la porta del monestir d'Al Baramus, el primer dels recintes. La zona desèrtica és una depressió esquixada d'una de-

Un monjo copte ens guia pel monestir.

Els murs de tova enclouen el monestir més antic de tots: Al Baramus.

sena de llacs de sal. La seva barreja de bicarbonat i carbonat de sodi va servir als faraons per a la litúrgia de la momificació. El nivell de les llacunes depèn de l'estació: augmenta de desembre a març, però la resta de l'any l'aigua arriba a evaporar-se completament.

El paratge inhòspit, atapeït de fidels en els dies festius, ofereix una parada en el camí de la megalòpoli del Caire vers la ciutat mediterrània

d'Alexandria. Lluny de les terres fèrtils del Nil, el lloc atresora algunes històries. Se sospita que va ser en el mar de sorra on el 1935 es va estavellar l'aviador francès Antoine de Saint-Exupéry. El paisatge de vent, sorra i estels són part de la seva universal novel·la *El petit príncep*.

La tradició explica a més que Maria i Josep van travessar les seves terres en la seva fugida cap al Caire. Seduïts

pel relat, els primers monjos ermitans es van establir als seus voltants més de tres segles després. La vida monàstica, comenten els historiadors, és una de les grans aportacions del cristianisme dels coptes. Sant Antoni d'Egipte (251-356 dC) és conegut com el «pare dels monjos», i el sistema de lleis que regia la vida quotidiana de les primeres comunitats —els treballs o els estrictes horaris de res— va ser traduït en el segle V al llatí per sant Jeroni. En aquell temps els monestirs van florir pel desert i uns 50.000 monjos poblaven la terra dels faraons. Una esplendor que va començar a decaure amb l'arribada de l'islam cap al 600 dC. En els segles IX i X molts dels edificis van quedar abandonats i en alguns casos la sorra es va encarregar de cobrir i preservar-ne l'arquitectura i les pintures, que són encara avui la millor font per conèixer-ne els antics habitants i aprendre els trets senzills però fascinants de l'art copte.

El centre més important d'aquesta saviesa s'ubica a Wadi al Natrun. Les terres de conreu delimiten un conjunt de quatre monestirs on encara és possible trobar monjos com l'ancià Bajomius, que rep el visitant i el guia per un recés de pau que resisteix estoïcament enmig del desert. «Aquí els dies i la feina són durs, però sempre hi ha feina. N'hi ha que es dediquen a construir i rehabilitar el monestir i d'altres treballen al camp o traduïm textos sagrats. Tenim fins i tot una almàssera», explica a *Catalunya Cristiana* el monjo de barba canosa i vestit amb una túnica negra. Segons el religiós, la majoria dels seus coreligionaris són graduats universitaris en agricultura, medicina, veterinària o enginyeria que fins i tot han exercit abans d'abraçar la vida contemplativa. Al monestir d'Al Baramus, on resideix el nostre guia, uns cent monjos s'encarreguen de mantenir l'alè de més d'un mil·lenni d'història.

Expliquen que l'inici de la vida monàstica és degut a un matrimoni no consentit. Va tenir lloc poc després del 313 dC, la data en què l'emperador Constantí va posar fi a la persecució dels cristians. En un poble del Delta del Nil, un jove cristià anomenat Amun va ser obligat pel seu oncle a casar-se, però en la nit de noces va convèncer la seva esposa per viure plegats com a germans lliurats a Déu. Uns 18 anys després, Amun va abandonar la llar i es va retirar al desert, on va construir dues

cel·les amb les seves pròpies mans. Allí va passar 22 anys. La seva determinació va ser seguida per altres i així van sorgir les primeres comunitats, entre les quals la de Wadi al Natrum. Al començament, els monjos vivien sols o en petits grups de no més de 4 o 5 persones en coves foradades a zones rocalloses del desert. Només es trobaven el dissabte o el diumenge per compartir aliment i rés. I amb prou feines hi havia reglaments ni lideratge. Els atacs i l'avançada de l'islam els va anar reunint al voltant de centres protegits per torres i muralles per evitar els assaltaments dels nòmades.

A l'interior, però, les cel·les van continuar sent el cor de la vida monacal. Encara avui mantenen una estructura que ofereix al resident l'oportunitat de dedicar-se durant dies a la contemplació sense haver de sortir dels seus murs. Un bany, una cuina, un petit habitacle per al llit i una sala amb un escriptori componen un univers construït per evitar els sorolls i facilitar la vetlla. Els monjos solen pregar cada tres hores des de les 6 o les 7 del matí—depenent de quan es faci de dia— fins a la mitjanit. Com en qualsevol llar, els monestirs també disposen de zones comunes. I aquesta és, per excel·lència, l'església. Un lloc de trobada al qual s'accedeix després de descalçar-se i ajustar la mirada a l'olor d'encens i la foscor que envaeix les pintures murals i les relíquies. El temps i les seves vicissituds han anat modelant la pell d'aquests espais de fe. Però, impermeables a tempestes polítiques i girs de la història, quatre recintes han sobreviscut a Wadi al Natrun: els monestirs d'Al Baramus, Sant Bishoi, dels Siris i de Sant Macari.

Al Baramus

És la primera destinació de la carretera que porta al complex. Les seves tàpies de tova envolten el més antic dels monestirs. El seu nom deriva del copte *Pa Romeos*, que vol dir «els dos romans», i recorda la vida ascètica de Màxim i Domiti, els dos fills de l'emperador romà Valentinià I (364-375), que van abraçar el credo cristià i—seguint els primers monjos— es van recloure en una cova per dedicar-se a la contemplació i el rés. Quan van morir, sant Macari va ordenar construir en el lloc una església batejada com la cel·la dels romans.

De les seves velles glòries tan sols resta dempeus una torre (*al qasr*, com l'anomenen els monjos), edificada al segle VII, a l'interior del qual els monjos es protegien dels lladres. La seva arquitectura estava preparada per a qualsevol eventualitat, inclòs un assetjament llarg. A la primera planta els passadissos condueixen a petits habitacles i la capella ocupa la segona planta.

L'altra joia del monestir és una església dedicada a la Mare de Déu de Baramus. Les tres naus que la formen daten del segle VII, i sota l'altar reposen les despulles dels fills de l'emperador. Els frescos del temple, conservats parcialment, són una mica posteriors però relaten, per exemple, la vida de Jesús

El monestir de Sant Bishoi fou la segona residència del papa Shenuda III.

Cel·les del monestir dels siris.

d'una manera colpidora.

Les escenes, considerades obres mestres de l'art copte medieval, van ser descobertes entre el 1986 i el 1989 i mur a mur recullen l'anunciació, la nativitat, el baptisme, l'entrada a Jerusalem, la Pentecosta o el sacrifici d'Isaac. Un altre temple, el de Sant Joan Baptista, va ser aixecat a finals del segle IX, però viu eclipsat pel de la Mare de Déu de Baramus. Extramurs, al costat de l'esplanada que serveix d'aparcament, la darrera parada és la botiga, on és possible adquirir qualsevol mena de relíquia: des d'un casset o una creu copta fins a adhesius o escultures de sants.

Sant Bishoi

Com solen dir els coptes en la seva llengua, Anba Bishoi (320-417 dC) va ser un ermità el nom del qual vol dir «l'elevat». Durant quatre dècades va viure retirat del món i abans de morir va tenir una visió de Jesús.

A l'indret del miracle es va erigir en el segle VI el monestir, on a més hi ha el seu cos. Fins a la seva mort el març passat, el lloc va ser també la segona residència del papa Shenuda III i on va passar l'exili imposit pel president egipci Anuar el Sadat. Després del seu captiveri forçós, acostumava a passar

dos o tres dies a la setmana en un recinte que al llarg de la seva història va patir desenes d'espoliacions i assaltaments.

Derruït al segle XI, va ser la faraònica tasca de restauració finançada pel patriarca Benjamin II durant el segle XIV el que ha permès que avui un centenar de monjos encara habitin les seves cel·les, celebrin la missa dels diumenges o conversin animadament en un dels tres refectoris dels quals disposa el complex. De les seves estances en van sortir dos papes coptes, Gabriel VIII i Macari III, als quals estan dedicades sengles capelles a l'església principal que porta el nom del fundador. Al seu interior, amb influències síries, destaquen dos cors de fusta amb incrustacions d'ivori i tres naus en honor a sant Bishoi, la Mare de Déu i sant Joan Evangelista.

Entre els arbres del jardí i prop d'un molí vell, hi ha el pou dels 49 màrtirs, on la tradició assegura que els berbers van netejar les seves espases després d'assassinar 49 monjos.

Els siris

L'asfalt que envolta el recinte de Sant Bishoi s'obre pas entre camps de civada per arribar al monestir dels siris, a pocs metres del primer. L'indret, una fortificació estreta que s'assembla

a la forma de l'arca de Noè, va néixer al segle VII. Un grup de monjos va abandonar el monestir de Sant Bishoi després d'una disputa teològica sobre la incorruptibilitat del cos de Jesús i va aixecar un espai que—un cop resolt el cisma— va ser venut a uns 700 mercaders siris. Els comerciants el van convertir en la llar de monjos procedents de la seva pàtria, però a partir del segle XVI els egipcis van tornar a ocupar-lo. Fruit d'aquesta fascinant cruïlla de camins, als prestatges de la seva biblioteca hi ha més de 3.000 obres. Un llegat que es compta entre els millors arxius coptes del món i que està format per centenars de volums en àrab i 581 manuscrits

siris esmentats al catàleg del prestigiós Museu Britànic de Londres.

En la limitada llista de carrers, despenen l'església de la Sagrada Verge—aproximadament del 645 dC— i una capella dedicada als 49 màrtirs de Sant Bishoi. La restauració emesa el 1991 va deixar al descobert un univers de pintures murals de diferents èpoques que encara són matèria d'estudi.

Quan deixem el temple, el sol relleixa per l'edifici de cel·les i inunda un jardí cuidat on s'estén un didàctic museu a l'aire lliure. Monjos i animals fets de fang expliquen les tasques dels habitants del monestir: les feines agrícoles, la pregària o la lectura.

Sant Macari

El més retirat dels quatre i potser el més desconegut i menys visitat. Tot i així presumeix de ser el bressol d'una trentena de patriarques de l'Església copta i encara avui té un centenar d'inquilins. En la seva millor època, al voltant del 800 dC, va arribar a acollir un miler de monjos. Com els seus veïns, va resistir atacs de nòmades, la persecució dels mamelucs, la confiscació de béns, la destrucció de les esglésies i fins i tot les epidèmies.

Sens dubte, el lloc més destacat del seu enorme entramat és l'església de Sant Macari al costat de les velles cel·les i el vell refectori. El sant, que inicialment va viure en la localització actual del monestir d'Al Baramus, va acabar els seus dies en aquest enclavament on després de la seva mort es va construir el recinte que porta el seu nom. Al santuari, segons la tradició, s'hi va guardar el cap de Sant Marc.

El monestir actual és sis vegades més gran que el seu original. Perfectament organitzat, la vida extramurs disposa d'un llarg llistat de serveis en què treballen 900 persones: té el seu propi hospital, una farmàcia, un forn, una moderna impremta i a les terres confrontants els monjos dirigeixen des del 1975 una pròspera activitat agrària amb camps d'oliveres i figueres. A un quilòmetre, exploten a més una granja on pasturen vaques, búfals d'aigua, ovelles i aus de corral. Com a reconeixement a la seva lluita contra el desert, el president Sadat els va regalar diverses hectàrees de terra, dos tractors i un pou.

Benet XVI fa una crida urgent a la pau a Síria i a l'Iraq

Durant l'Àngelus, el Papa insta al diàleg i a la reconciliació

Zenit
Ciutat del Vaticà

Recentment, Benet XVI va treure el cap al balcó del pati del Palau Apostòlic de Castelgandolfo i va recitar l'Àngelus juntament amb els fidels i els pelegrins presents. En introduir l'oració mariana, el papa va comentar el passatge de l'Evangeli referit a l'escena de la multiplicació dels pans i els peixos. En les seves paraules finals, es va referir amb preocupació a la violència a Síria i l'Iraq i va recordar també que falta menys d'un any per a la Jornada Mundial de la Joventut, que tindrà lloc a Rio de Janeiro.

Quant a la reflexió evangèlica, el Sant Pare va fer un paral·lelisme amb l'Eucaristia, com «el major i més permanent encontre de l'home amb Déu, en el qual el Senyor es fa el nostre aliment, es dona a sí mateix per transformar-nos en ell mateix».

L'escena, rica en simbolisme, descriu la presència d'un nen amb un cistell de pans i peixos —que potser pensava vendre per assegurar la subsistència del dia per a ell i la seva família—, però que s'acosta i ho comparteix. D'aquesta figura, el Papa en va destacar que «el miracle no es produeix del no-res, sinó d'un modest compar-tir inicial del que un noi senzill tenia amb ell». Això significa —va explicar el Pontífex— que Jesús «ens fa veure que si cadascú ofereix el poc que té, pot aconseguir-se una vegada i una altra el miracle: Déu és capaç de multiplicar el nostre petit gest d'amor i fer-nos partíceps del seu do».

Fam de Déu

I va advertir també que, davant d'una multitud saciada de fam material que veu en ell un rei terrenal,

Jesús es presenta com «un rei que serveix, que s'acosta fins a l'home per satisfer no només la fam material, sinó sobretot una fam més profunda, la fam d'orientació, de sentit, de veritat, la fam de Déu».

Elevant el passatge evangèlic fins el misteri eucarístic de què és dispositària avui l'Església, el Papa va invocar a «redescobrir la importància d'alimentar-nos no només de pa, sinó de veritat, d'amor, de Crist, del cos de Crist, participant fidelment i amb gran consciència de l'Eucaristia, per estar cada cop més íntimament units a Ell».

De la mateixa manera, va comprometre els fidels a pregar per satisfer les necessitats materials de la humanitat, «perquè mai li falti a ningú el pa necessari per a una vida digna, i que s'acabin les desigualtats no amb les

«El Papa va invocar a "redescobrir la importància d'alimentar-nos no tan sols de pa, sinó de veritat, d'amor, de Crist"»

armes de la violència, sinó amb el compartir i l'amor».

Síria i l'Iraq

En acabar l'oració mariana, Benet XVI es va referir al conflicte intern que dessagna Síria des de fa onze mesos, amb prop de 7.500 morts, segons xifres de l'ONU, i va demanar que «es garanteixi assistència urgent de caràcter humanitari i d'ajuda conjunta».

Alhora, va fer una crida «per posar fi a tota mena de violència i vessament de sang», i va demanar a Déu que atorgui «la saviesa del cor,

especialment a aquells que tenen més responsabilitat, perquè no s'estalviïn esforços en la recerca de la pau —inclosa la comunitat internacional—, a través del diàleg i la reconciliació, en la solució política del conflicte».

També va manifestar la seva proximitat amb l'Iraq, que en els darrers dies s'ha vist afectat per nombrosos i greus delictes que han causat nombrosos morts i ferits, i va desitjar «que pugui trobar el camí de l'estabilitat, la reconciliació i la pau».

La JMJ del 2013

En la seva meditació, el Sant Pare va recordar que d'aquí a any, al voltant d'aquest temps, s'estarà vivint l'esdeveniment més multitudinari de l'Església catòlica, com és la Jornada Mundial de la Joventut, que aquesta vegada es farà a Rio de Janeiro (Brasil).

El Papa va avançar que «és una oportunitat valuosa perquè molts joves experimentin la joia i la bellesa de pertànyer a l'Església i viure la fe». Va agrair i va encoratjar també tots els organitzadors, sobretot a l'arxidiòcesi de Rio de Janeiro, «els quals treballen diligentment per preparar la recepció dels joves d'arreu del món a aquest important esdeveniment eclesial».

Activitat literària

S'espera que Benet XVI pugui trobar temps i les condicions durant la pausa de l'estiu per culminar la seva obra *Jesús de Natzaret*, que es completarà amb la part dedicada als evangelis de la infància. També estaria treballant en els discursos i homilies que pronunciarà en el seu transcendental viatge apostòlic al Líban a mitjan setembre, on signarà i lliurarà l'exhortació apostòlica postsinodal de l'Assemblea especial per a Orient Mitjà del Sinode dels Bisbes.

Nous membres en la Congregació per als Bisbes

Zenit / Ciutat del Vaticà

Benet XVI ha nomenat com a membres de la Congregació per als Bisbes els arquebisbes Pier Luigi Celata, titular de Doclea i vicecamarlenc de la Santa Església Romana, i Zygmunt Zimowski, president del Pontifici Consell per als Agents Sanitaris. Així mateix, ha fet públic el nomenament del cardenal Santos Abril y Castelló, arxiprest de la basílica papal de Santa Maria la Major, com a llegat pontifici per a la celebració del 950è aniversari de la diòcesi de Sapè e Albània, que tindrà lloc el proper 29 de setembre.

Mons. Lawrence T. Persico, nou bisbe de la diòcesi estatunidenca d'Erie

Zenit / Ciutat del Vaticà

El Sant Pare ha acceptat la renúncia al govern pastoral de la diòcesi d'Erie (Estats Units), presentada per Mons. Donald W. Trautman, i ha nomenat bisbe de la mateixa diòcesi Mons. Lawrence T. Persico, del clergat de la diòcesi de Greensburg (Estats Units), fins ara vicari general i rector de la parròquia de Saint James a Nova Alexandria. De la mateixa manera, Benet XVI ha acceptat la renúncia com a bisbe auxiliar de l'arxidiòcesi de Munich-Freising (Alemanya), presentada per Mons. Engelbert Siebler.

El descans dominical en perill

Entitats cristianes, bisbes i sindicats protesten per la liberalització d'horaris comercials que impulsa el Govern

Joan Piñol
Barcelona

El 4 de març de l'any 1904 el Congrés aprovava la Llei del descans dominical, una de les primeres mesures de caire social i laboral en la història de l'Estat espanyol. L'obligació de tenir el diumenge com a dia festiu situava el país en l'avantguarda de la defensa dels drets dels treballadors. El govern espanyol actual va aprovar el 2 de juliol passat proposar que les botigues puguin obrir més diumenges a l'any i caminar cap a una liberalització total dels horaris comercials com ja ha fet la comunitat de Madrid. En tota aquesta qüestió, què diu l'Església i la comunitat de fidels? Com queda afectat el descans dominical com a dia de celebració religiosa cristiana i com afecta això les relacions entre la família, la feina, l'oci i el lleure?

L'Església Catòlica ja es va situar entre els defensors més abrandats del descans dominical. L'any 1899, cinc anys abans de l'aprovació definitiva de la Llei, el bisbe de Salamanca i també senador, el pare Cámara, va proposar al govern una llei de descans dominical molt similar a l'aprovada. De fet, en el text que finalment va sortir del Congrés l'any 1904, la fonamentació religiosa del descans dominical era cabdal. En la unió entre la defensa de drets socials i laborals dels treballadors i el descans purament religiós hi ha hagut sempre un nexa entre cristians i entitats sindicals. Bona prova d'aquest treball conjunt és la iniciativa europea que es va llançar l'any 2011 en defensa del descans dominical a nivell continental. Centenars d'associacions de treballadors, sindicats, grups de cristians, l'Església Catòlica i les esglésies Evangèliques van unir-se entorn d'un text que defensava el dret a descansar els diumenges. Aquest grup, que duu per nom European Sunday Alliance, ha dut a terme una dura tasca al voltant de les institucions de la Unió Europea per tal de protegir el descans dominical. Per a aquesta organització, la festa el diumenge permet «la independència de les persones respecte un estil de vida guiat purament per motivacions econòmiques». Igualment, defensen que un dia setmanal sense treball facilita «la participació en la vida cultural, esportiva, social i religiosa». De la mateixa manera, la portaveu del moviment, Johanna Touzel, recorda que el descans dominical és una mesura d'igualtat: «la liberalització d'horaris porta a una societat on hi ha amos i esclaus perquè els pobres són els que necessitarien treballar els diumenges en feines poc remunerades mentre que els més rics es poden permetre no treballar aquest dia».

Els bisbes europeus contra la liberalització horària

Els bisbes de la Comissió dels Episco-

pats de la Unió Europea, la COMECE, han donat ple suport a la campanya d'aquesta organització. El representant espanyol entre els prelatos europeus, el bisbe d'Almeria, Mons. Adolfo González Montes, també es mostra contrari a l'obertura en diumenges i a la nova mesura anunciada pel Govern espanyol. La posició de l'Església en aquest sentit és molt clara, avisa Mons. González Montes, perquè l'ha formulada la Doctrina Social en diverses ocasions i ha consolidat el dret de la persona al descans festiu. Sobre la proposta de l'executiu del president Rajoy, Mons. González Montes avisa que podria significar el final del diumenge com a dia de descans setmanal. «Es podria regular l'obertura d'alguns establiments en diumenge amb l'objectiu de prestar un servei al bé comú, però la lliure obertura generalitzada acaba violant el dret al descans», afirma el bisbe d'Almeria.

Una de les primeres veus eclesials que va clamar contra la nova proposta del Govern espanyol d'obrir més diumenges va ser el cardenal arquebisbe de Madrid, Mons. Antonio Maria Rouco Varela. El cardenal Rouco va assenyalar que «de la llibertat se'n pot fer un ús molt diferent i variat, en aquest assumpte que té a veure amb la família i el descans. Crec que l'ordenament jurídic ha de facilitar i procurar aquest descans». Aquestes van ser les paraules del cardenal de Madrid abans de participar en els cursos d'estiu de la Universitat Rei Joan Carles.

CARD. ROUCO:
«De la llibertat se'n pot fer un ús molt variat en aquest assumpte que té a veure amb la família i el descans. Crec que l'ordenament jurídic ha de facilitar i procurar el descans dominical»

MONS. GONZÁLEZ MONTES,
bisbe d'Almeria:
«La lliure obertura generalitzada acaba violant el dret al descans»

Val tot per generar ocupació?

Un dels elements clau en la polèmica generada entorn dels horaris comercials i la seva liberalització és la creació d'ocupació. El govern espanyol s'ha recolzat en les tesis de les empreses de les grans superfícies comercials per afirmar que obrir més diumenges voldrà dir un augment dels treballadors. En canvi, en un manifest de les vuit principals entitats del comerç minorista a Catalunya, aquestes van recordar que la mesura destruiria molts llocs de treball entre les botigues de barri i de proximitat que no serien compensats per un hipotètic augment dels treballadors a les grans superfícies. També la portaveu de l'European Sunday Alliance recorda que la renda de la població és la mateixa. «Les persones tenen els mateixos diners per gastar i no en gastaran més pel fet que les botigues obrin set dies a la setmana, i menys en temps de crisi», afirma Touzel. Així doncs, des de l'organització europea que protegeix el descans dominical consideren que aquest argument econòmic és «purament il·lusori».

Un dels aspectes de fons que revela la proposta del Govern és que, en moments de crisi, cal treure recursos econòmics de tot arreu i que qualsevol mesura encaminada a crear llocs de treball i diners és bona. De manera similar a les crítiques que l'Església Catòlica ha dirigit contra el projecte Eurovegas, també la comunitat cristiana critica aquesta visió. El bisbe d'Almeria avisa

que «no val tot» i que cal atendre seriosament a les conseqüències socials i morals de cada mesura. «Pretendre enriquir-se a tota costa, sense atendre a la licitud dels mitjans ni adonar-se que el benestar és fruit del treball honrat i del sacrifici personal en nom del bé comú porta a situacions de crisi econòmica com la que ara patim». Mons. González Montes recorda també les paraules de Jesús a la Bíblia quan parlava del «vil diner» perquè, segons el bisbe, «quan es fa dels diners l'únic objectiu de la vida se sucumbeix a la temptació que arruïna el bé comú».

Conciliació familiar i horaris comercials

Tanmateix, el consumisme i la cerca incansable del diner no són els únics punts de crítica des dels ambients eclesials. Un altre dels aspectes centrals és com afecta la liberalització d'horaris a la conciliació laboral i a la vida familiar. Des d'aquest punt de vista, diverses entitats com el Foro de la Familia, Enraizados, GEC, etc. s'han mostrat contraris a la mesura. El director general del Foro de la Familia, Ignacio García-Juliá, preguntat per aquest setmanari, va opinar que «aquesta mesura està lluny de ser una mesura familiar». En especial, es mostren preocupats per les famílies dels treballadors dels centres comercials que veuran severament reduïts els seus dies de festa. «La festa és necessària per a la convivència social i familiar i per desenvolupar les facetes no mercantils de la vida, que són molt importants», opinen des del Foro de la Familia. A més, opinen que si s'introdueix aquesta mesura els treballadors es veurien pressionats entre la seva feina i la seva família. «No és raonable posar un treballador en la situació d'haver de treballar en diumenge o abandonar el seu lloc de treball», opina García-Juliá. Per a les persones que visquin aquesta situació la liberalització d'horaris comercials podria suposar «una limitació al dret a la vida familiar i a la pràctica religiosa». En canvi, el Grup d'Entitats Catalanes de la Família, el GEC, presenta més matisos sobre la polèmica qüestió. «No hi estem en contra però sí que no ens agrada que les persones no puguin tenir llibertat per viure el seu descans dominical», afirmen des del GEC. Sobretot confien en la bona organització de les empreses i en la seva política de personal perquè una mesura d'aquest estil no suposi una vulneració del descans dominical.

Una altra entitat que s'ha pronunciat és Enraizados, una organització cristiana espanyola. En especial, s'han volgut posicionar sobre la total liberalització d'horaris comercials que va aprovar el govern de la Comunitat de Madrid. Les crítiques des de l'organització catòlica s'han centrat en «l'atemptat» que suposa per a la vida familiar. Igualment, afirmen que la llei s'ha «posicionat ideològicament en una opció concreta: tot s'ha de sacrificar per l'economia». Enraizados també menciona que ataca la llibertat religiosa.

Precepte dominical

Sobre l'afectació a la pràctica religiosa també s'ha posicionat Mons. González Montes, que ha remarcat que el precepte dominical d'assistència

a missa per als cristians només pot ser prescindible en benefici del bé comú. En aquest sentit, el bisbe d'Almeria expressa la comprensió de l'Església vers aquelles persones que estan de guàrdia o que han d'atendre llocs d'emergència (bombers, policies, ambulàncies...). Tot i així, també recorda que per aquest motiu es va introduir la missa vespertina els dissabtes, per facilitar el compliment del precepte dominical a aquelles persones que treballen els diumenges. «Però aquests són fets que no invaliden el principi moral que ha de regular l'ordenació general del treball: el dret al descans dominical», recalca el prelat.

Mons. González Montes també afronta una altra problemàtica específica del descans dominical, la presència d'aquesta tradició cristiana en una societat cada cop més multicultural i secularitzada. «És possible encara ara crear un consens social sobre el diumenge perquè des del punt de vista religiós i cultural és la referència del descans setmanal a la Unió Europea i, en general, a tot Occident», recalca Mons. González Montes. El bisbe també deixa clar que això no exceptua que s'hagi de regular el descans per a altres comunitats religioses, entre les que específicament assenyalen els jueus i els musulmans. Igualment, el bisbe d'Almeria expressa la profunda col·laboració sobre el descans dominical que hi ha entre catòlics i protestants a nivell europeu, com demostra la iniciativa European Sunday Alliance. «El diàleg teològic entre les confessions no només s'ocupa de la doctrina dogmàtica sinó també de la moral», explica Mons. González Montes. Finalment, podem dir en conclusió que si el govern acaba aprovant aquesta mesura l'afectació sobre els treballadors, sobre les famílies i sobre la comunitat cristiana seria elevada i preocupant. El professor i sacerdot Ramiro Pellitero explica que «no es tracta d'oposar el benestar econòmic al manament de la santificació de les festes». Sobretot, es tracta «de subratllar que el benestar econòmic no ha de posar en perill la dignitat dels treballadors, l'atenció a les seves famílies i el seu dret a cultivar els valors espirituals, tot plegat és el que fa necessari el descans dominical».

«El Govern espanyol augmentarà fins a 10 els diumenges d'obertura i de 72 a 90 les hores que es pot obrir la resta de la setmana»

CatalunyaCristiana

Podeu optar per l'edició digital: 65€ l'any
Doneu-vos d'alta a www.catalunyacristiana.cat

**Subscribiu-vos-hi
per 124,80 € l'any**

Desitjo subscriure'm al setmanari CatalunyaCristiana
durant un any (52 números)

Edició en català
 Edició en castellà

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

Forma de pagament

Únic pagament de 124,80€
per any

Dos pagaments semestral
de 62,40€

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària
(ompliu ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat Oficina DC Compte Data (dd/mm/aa)

□ □

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
CatalunyaCristiana
(Departament de Subscripcions)
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Punt de vista

Francesc Nicolau

Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

El bosó de Higgs, «partícula de Déu»

El dia 7 de juliol passat, tots els mitjans de comunicació es feren ressò de la notícia: s'ha descobert la partícula de Higgs! Al CERN de Ginebra, després de tota una dècada d'intentar-ho, amb el gran accelerador LHC ho han aconseguit. Cal recordar que l'LHC es va construir amb l'objectiu principal d'obtenir aquesta partícula.

Em preguntareu: i què és aquesta cosa que també anomenen «partícula de Déu»? És la partícula que faltava descobrir per confirmar que el «model estàndard» de la matèria elaborat pels físics era correcte. I per què en diuen «partícula de Déu»? La història és curiosa. El físic M. Lederman, amb Dick

Teresi, publicà el 1993 un llibre que es titulava *The God particle. If the universe is the answer, what is the question?* («La partícula de Déu. Si l'univers és la resposta, quina és la pregunta?») i tractava d'aquest bosó de Higgs, i d'aquí li ve el nom. Però el cas és que en comptes de «God» ell havia pensat posar «*goddamn*» (condemnat, maleïda), com a qualificatiu de la partícula que costava tant de trobar, però va ser l'editor que no li permeté posar un adjectiu tan lleig i es canvià per «God» (de Déu, divina), que és com ha tingut èxit.

La teoria del model estàndard de la constitució de la matèria, admès per la gran major part dels físics actuals, afirma que les partícules dotades de massa l'han obtinguda del «camp de Higgs», que és el que hi ha en el nostre espai quan queda buit

de matèria ponderable. Si hi hagués el buit absolut, diu la teoria, no podrien tenir massa les partícules que en tenen. La partícula que els en dóna és el bosó de Higgs d'aquest camp (és un bosó, ni hadró ni leptó, sense espín però de massa elevada, més de 120 vegades la d'un protó). Per obtenir un espècimen d'aquesta partícula el LHC fa xocar feixos de protons que recorren els 26 quilòmetres del cercle del CERN a una velocitat molt pròxima a la de la llum, obtinguda gràcies als 1.600 imants de 30 tones cada un que hi ha al circuit. El xoc provoca que l'energia es converteixi en massa (segons la fórmula d'Einstein $E=mc^2$) i en brolla sempre una quantitat de partícules. Sembla molt segur

que una de les que aparegué ara era la de Higgs. No la pogueren veure, és clar, però un grup del ventall de partícules originades es corresponia amb les que originaria teòricament el bosó de Higgs en cas d'haver-se format. Com diu la teoria, aquesta esperada partícula ha de ser de vida efímera, però el resultat de la seva descomposició és sabut.

Com podeu suposar, el resultat no dóna certesa total, però sí una probabilitat molt alta, i el director del CERN es mostrà optimista i digué: «Tothom està molt entusiasmat, no només pel descobriment de la partícula sinó per les noves perspectives que s'obren a la física.» Una de les perspectives seria la de comprendre què és l'anomenada «matèria fosca» de l'univers. Ja ho sentirem a dir si això progressa.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà

(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Maria, la il·lusió de Déu (I)

Déu no tenia previst que fos tan aviat l'arribada de Santa Maria.

Cal dir que li agradava contemplar el planeta i veure-hi la Mare del Fill, que s'havia quedat amagat, velat el seu aspecte, realment present, a l'Eucaristia.

Els homes amb els seus ulls complexos (cristal·lí, retina, còrnia i no sé quantes coses més) eren incapaços de veure la realitat oculta a l'Hòstia. No acabaven de sentir-se'n satisfets, desitjaven una companyia que sadollés la seva necessitat d'afecte, que els ajudés en moments de necessitat especial.

Així com el planeta està dotat físicament de força gravitatòria, espiritualment, també desprèn ànsies de transcendència, que s'estenen fins allò superior més eminent. Van coincidir els desitjos de Déu amb el dels homes i Déu-Pare-Fill-Esperit, va decidir endur-se'n Maria, no en profit propi, no. Va ser pura generositat, com tot el que surt del seu Ésser.

Se li va ocórrer un dia, parlo metafòricament; per a Déu no hi ha dies, per a Ell tot és actual.

El Senyor va tenir present aquella trobada a Natzaret amb la ingènua, innocent i fidel noieta. No havia pres precaucions, i respectava la seva llibertat amb què, com a qualsevol ésser humà, a Ella l'havia dotada; li va proposar el seu projecte, va dir que sí i tot va sortir bé. Comptant ara amb el seu amor que havia demostrat sempre, va suposar que aquesta vegada també acceptaria i la va cridar al seu si.

Al Cel, juntament amb Ell, que l'havia creada, al costat d'Ell, que havia estat el seu Fill virginal, deixant-se amarar d'Ell, Esperit que l'havia emparat, conseqüentment a la decisió divina, resta fidel, però no estàtica, s'ha incorporat al pla de Déu.

Expliquen els d'aleshores que tan excel·lent Senyora no podia fugir d'incògnit, no hagués estat una conducta correcta. Tampoc no precisava un comiat apoteòsic, no era amiga de vanaglòries. Tan bon punt van arribar els amics del seu Fill, li van preparar un sepulcre en un lloc emblemàtic. Era una olivera d'una amiga, feia olives que allà mateix es processaven, però no era això el que a Ella li suggeria el lloc. Allà el seu Fill es va jugar la vida pels homes. Va romandre pregant una llarga estona. No va dubtar. No cal estranyar-se'n, era home, semblant a tots llevat del pecat. El dubte rosegava l'interior, i el sotmet a l'angoixa. Tot Ell es va commoure fins arribar a una agonia patètica. Es va deixar prendre, hagués pogut escapar-se a la veïna Betània, però no entrava en els plans del Pare. Quan li ho explicaven a Ella, es commovia, com es va emocionar la primera vegada que la va cridar mare. Com quan li va dir que se n'anava al Jordà. Com quan va respondre a la seva insinuació, i va canviar l'aigua en bon vi, allà a Canà. Com quan les seves mirades es van creuar. Ell a la creu, agonitzant; ella, tractant d'infondre-li coratge i consolar-lo. Tot en la vida del Senyor s'havia accelerat a partir de Getsemani; d'aquí que Ella volgués que el seu cos reposés en aquest indret. Els plans de Déu eren uns altres.

No reposaria en aquella roca. Déu i nosaltres la necessitàvem, existint d'una altra manera.

Si qualsevol punt de l'infinit pot ser el seu centre, situar-la en el Transcendent era tenir-la propera a Ell, i fer-la propera a nosaltres. No importava el lloc de l'espai en què els humans se situessin, ni l'època en què visquessin. Existiria en una altra realitat.

Va adormir-se, o potser va morir? Ningú no ho sap exactament. Van deixar que el seu cos reposés. Sense saber ningú com va ser aixecada, assumida en la seva totalitat, al Cel. Està equidistant i intemporal, juntament amb qualsevol persona, sempre que la vulgui al seu costat.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona

Tres coses difícils i alguns consells (2)

Continuen els consells, de la setmana passada, per obviar l'estrès i dur una vida serena.

- 11) Compreni que *els principis i les conviccions inflexibles* poden ser un gran pes que impedeixi el moviment i la recerca.
- 12) *Cal tenir sempre algú en qui pugui confiar i parlar obertament amb la seguretat que aquest altre serà reservat* i guardarà secret de les confidències. Se suposa que aquesta persona és un veritable amic.
- 13) Conegui *l'hora encertada* per sortir d'un sopar, aixecar-se de la llotja i deixar una reunió.
- 14) No vulgui saber *si van parlar malament de vostè* ni es turmenti pel que van dir. Des-

compti també alguna cosa del que diguin els que el lloen; no s'ho cregui tot.

- 15) La *rigidesa* és bona per a les pedres, però no per als humans.
- 16) *No abandoni* els tres grans amics: la intuïció, la innocència i la fe.
- 17) Entengui d'una vegada que *vostè és vostè*. L'única persona que estarà amb vostè tota la vida és vostè.
- 18) Doni sempre *gràcies a Déu* pel que la vida li ha donat i no s'enutgi pel que no li ha donat.
- 19) Ha de mantenir el *control de les seves emocions*, no guardi amargor contra ningú i respongui sempre amb gràcia. Com Jesucrist.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Entre la reencarnació i la luxúria

La propera festivitat de l'Assumpció de Maria en cos i ànima al cel recorda anualment un tema important: el cos humà. El dogma es va proclamar després de la Segona Guerra Mundial, durant la qual el cos humà va ser objecte de tortures, maltractaments, experimentació, abus... Aquest dogma, que podria semblar prescindible, té una força i una actualitat extraordinàries.

La visió evangèlica del cos humà es mou entre dos extrems, que simbolitzen en la reencarnació i la luxúria. Un fabricant de productes d'alimentació ha fet una incisiva campanya de publicitat en què es pregunta sobre la reencarnació i es respon: «Mai no se sap el que seràs en la propera vida, aprofitat bé aquesta.» En la reencarnació, l'únic important és l'ànima, que passa d'un cos a un altre. Els pensadors antics li donaven el nom de «metempsicosis» o transmigració de les ànimes. La persona és ànima i el cos és la seva presó. Aquesta visió negativa ha estat transmesa a través dels segles. Les variants neoplatòniques han considerat la matèria com un allunyament de les idees essencials. La visió negativa del cos ha estat una constant històrica, que ha contaminat el propi cristianisme. A l'altre extrem, el cos ha estat segregat per la luxúria, la gola i la vanitat, que l'han elevat a categoria d'ídol. Ja no importa salvar l'ànima, sinó adorar el cos. No importa la salut, sinó la imatge. Les decisions es remeten al cos: «El cos m'ho demana.» La luxúria apunta desordre i excés. La llei del pèndol, que bascula de la posició oposada cap a un nou extrem. L'addicció sexual, com es pot veure ben descrita en la pel·lícula *Shame*, allunya del plaer i genera soledat.

En què consisteix, llavors, la visió evangèlica? Primer, en una valoració profunda del cos humà. Jesús s'encarna en un cos real, no com deien els docetes en un cos aparent i il·lusori. En el seu memorial, es proclama: «Això és el meu cos.» Després de la mort, hi ha la resurrecció corporal. Segon, la missió de Jesús i els miracles que fa van dirigits al bé de la persona, però moltes vegades comença per curar els malalts, atendre el seu cos, allunyar les malalties. Tercer, cos i ànima s'integren en la realitat única de la persona humana. No hi ha condemna del sexe, sinó integració en l'amor. No hi ha condemna del plaer, sinó integració en el lliurament compartit. Quart, la solidaritat internacional no pot permetre que en un món amb tants recursos hi hagi gent que es mori de fam o de malalties curables. Cinquè, els criteris de valoració en el judici final són molt clars i amb un fort accent en allò corporal: «Vaig tenir fam i em donàreu menjar, tenia set i em donàreu beure, estava nu i em vaueu vestir...»

Per por de caure en un extrem, ens enfonsem en l'altre. Crec que el cristianisme ha de recuperar el missatge evangèlic del cos humà, integrat en la visió de conjunt de la persona. Però l'evangeli no és gens fàcil. El seu missatge és tan original i genuí que ens trenca les idees establertes, i hi estem molt aferrats. La valoració negativa de la matèria, d'una banda, i la idolatria corporal, de l'altra, han alimentat la nostra relació amb el cos al llarg dels segles. Fins i tot, la moral s'ha apuntat sovint a enfortir aquests extrems poc evangèlics. Cada persona és una unitat plural, integrada de diversos elements. Descuidar-ne un, suposa una pèrdua per al conjunt. La festa de l'Assumpció ens ho recorda, «en cos i ànima». Sense exclusions.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

«Ja no em queden ni llàgrimes...»

He quedat amb X, a les cinc al bar de la cantonada. Per a algú potser és un «usuari» d'una obra social. Per a mi ja fa temps que és un amic. I així vaig rebre la trucada de SOS que em va fer: «Vine, que la meua mare i la meua germana et volen dir una cosa».

Allà me'ls vaig trobar. La mare passa del vuitanta anys. Es veu gastada i prima, amb un ulls enfonsats no tant pels anys que acumula com pels patiments que li treuen la son i no la deixen gaudir d'una vellesa com caldria després d'haver donat al món un grapat de fills. Ara s'estan amb ella el meu amic i una filla casada que acaba d'arribar de buscar el fill al Casal Gavina.

Sense molts preàmbuls m'expliquen el cas. A casa de la mare hi viu el més petit dels fills, que ja fa divuit anys que es va separar de la seva dona i va tornar a la casa materna demanant que li deixés quedar-se uns dies fins que solucionés la situació. No s'ha mogut mai més. Però això no seria problema si no fos perquè li dona a la beguda i a la droga i es torna d'una violència tal que crea problemes terribles a ella i al veïnat.

Els fills burxen la mare perquè el tregui de casa, però la pobra dona no s'hi veu amb cor. «És fàcil dir-ho, però, com l'haig de deixar tirat al carrer?». Ells argumenten que té una paga i que es podria llogar una habitació. «No l'aguantaria ningú», diu la mare, que sap el que és la por quan el veu arribar fora de si. Ahir a la nit va treure un ganivet de la cuina i va amenaçar de matar algú.

«Ningú sap el que jo he passat durant aquests divuit anys. No es pot ni imaginar. Ara, ja no em queden ni llàgrimes. Penso que no em queden.»

Els germans em demanen ajuda per portar-lo a una granja, però diuen que ell s'hi nega. Com que és adult, fins que ell no vulgui no hi ha res a fer. Tracto de convèncer la pobra mare que, malgrat és molt dur, s'ha de prendre una determinació. Els fills tornen a la càrrega dient que no el deixi entrar a casa, però ella assegura que ho ha provat i munta un escàndol tan gran a l'escala que al final sempre acaba obrint-li la porta.

La solució que aleshores li proposen és anar a la policia per aconseguir una ordre d'allunyament. Sé que això és molt dur per a una mare, però també sé, per l'experiència acumulada durant tants anys, que de vegades fins que no toquen fons no canvien. Tenir sempre una mare que li doni llit, sostre i menjar va retardant massa el canvi o, si més no, el posar-se en camí per canviar.

Al final, la mare em diu que ho farà, però veig dibuixada, en aquell somriure tan trist que em dirigeix, el dubte i la indecisió... Me'n vaig carregant en el meu cor el terrible dolor d'algunes mares. Masses en aquest barri.

Zoom

Eduard Brufau

En el moment de tancar aquesta edició, als Jocs Olímpics de Londres ja s'havien batut nous rècords del món en disciplines com ara l'atletisme i la natació. De nou els esportistes, amb molt d'esforç i una dura disciplina, han superat marques fins fa pocs anys impensables. A la fotografia, la nedadora de Badalona Mireia Belmonte amb una de les dues medalles de plata obtingudes en aquests jocs.

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA

(EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

(EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA PROVÍNCIA ECLESIASTICA DE BARCELONA

(EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL

24 H AL DIA

Informeu-vos-en al telèfon: 934 092 810 Fax: 934 092 775,
c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catalunyacristiana.cat

Des del monestir

La «nova» evangelització

L'adjectiu «nova», aplicat a la campanya d'evangelització, originàriament només significava que es volia evangelitzar de nou uns països de secular tradició cristiana que s'han descristianitzat, però darrerament se'n parla en el sentit que la manera d'evangelitzar ha de ser nova. Segurament cal acumular els dos sentits. És evident que no es pot escometre la recristianització de l'Europa paganitzada com quan els missioners i missioneres anaven a convertir negrets i xinets, des de la prepotència europea, que de passada els imposava una cultura, sovint no exempta de colonialisme.

La història sempre dona lliçons, si les sabem

aprofitar. El P. Estanislau, monjo de Montserrat, ermità, gran mestre d'espiritualitat, havia estat també un bon professor d'història de l'Església. Ens va donar un curs lluminós sobre el pas de l'Església de l'imperi romà a la dels bàrbars. Els més grans Pares de l'Església d'occident (Jeroni, Ambrós, Agustí) creien que l'imperi constantinià era instrument imprescindible per a la subsistència i el funcionament de l'Església, i no entenien que Déu permetés que les legions fossin der-

rotades i l'imperi s'acabés ensorrant. Va costar d'entendre que, si l'Església havia de subsistir, s'havia d'encarnar en els nous pobles. Va ser el gran mèrit del papa sant Gregori el Gran. Al segle XIX, com un subproducte de l'industrialisme, apareix el proletariat. Deia Pius XI que el gran escàndol del món modern és l'apostasia de la massa obrera, però en realitat no havien apostatat, perquè no havien estat evangelitzats. Alguns catòlics socials del segle XIX, recordant la lliçó de la caiguda de l'imperi, van llançar la consigna: «Passem-nos als bàrbars!» Els nous bàrbars eren els obrers. Qui són ara els nostres «nous bàrbars»?

Hilari Raguer
Monjo de Montserrat

La sal de la terra

Com aprenents

En acabar el curs i interrompre uns dies la feina —els que la conservin—, a l'estiu s'ofereix l'ocasió tant als adults com als adolescents de mirar enrere per mirar endavant. Tornar sobre un camí fet conjuntament i exercitar el que entenem per compartir, pactar, concertar, dialogar i conuiu. Amb renovat empenyament, esforç i coratge, ens anem autovalorant i avaluant el jovent, a qui demanem, amb moltes preguntes, com vol encaminar els propers passos, amb quin ritme, horari, calendari i, sobretot decisiu en aquest moment, amb quins companys vol anar. Avaluem per ensenyar i continuar planificant plegats. L'educació és un exercici de la responsabilitat de cadascú per si mateix i de cada individu i grup; compartir les metes o els objectius, posar-hi els mitjans i avaluar-ne els resultats constitueix el vertader punt de partida per millorar la interacció amb l'adolescent. És una transmissió del sentit per orientar-se en la vida, del saber i del fer, l'oferiment per alliberar-se de totes les reixes. No únicament una forma d'ocupació de tècnics, educadors, ensenyants ni de distribució

de qüestionaris, exercicis, materials impresos o pantalles multimèdia. No podem acomodar-nos al que és fàcil.

Ni crítica a tort i a dret ni la submissió acrítica. Cal agafar la drecera, el camí i arriscar per exercir la llibertat individual i com a poble. Únicament si ens atrevim a pensar i actuar per compte propi, fugint de modes benpensants podrem enganxar i iniciar els nostres joves amb aquell repte de l'aprendre a ser. I l'exemple és la més contundent forma de transmetre ideals, aspiracions i també de compartir amb modèstia la nostra insubornable dignitat personal assumint responsabilitats.

Els nostres serveis, recursos i centres no són una campana de vidre aïllada de la societat. Hi existeix desinterès, apatia, desànim, d'una banda, i potser empipament, ràbia o violència —con-

tinguda o no—, de l'altra. Influides per la difícil inserció laboral, pràctiques, possibilitat de fer d'aprenents.

Contra la ignorància informada, queda l'alternativa de l'educació com exercici de la llibertat d'aprendre ensenyant. Un quefer per a tots i en qualsevol temps amb ideals altruistes i valors constructius i sobretot amb exemples o referents, de casa o de fora i tant de bó que amb idealistes companys, a qui no haurem d'oblidar per expressar-los tot el reconeixement i recolzament, per continuar també aprenent a avaluar en positiu.

Aturar-nos i conscienciar-nos-en és una forma d'introduir canvis, consolidar adquisicions o hàbits i espantar una rutina sempre a l'aguait. Sentir-nos créixer, superar-nos, servir per a algú o per a alguna cosa, en tot cas, adonar-nos junts que necessitem treballar per guanyar-nos la vida. L'educació és un procés continu de millora com a persones i com a equips, com a aprenents permanents.

F. Diego Espuny
Pedagog

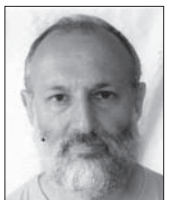
Mirada al món

Ordenacions a Bangui

El dissabte 14 de juliol, a Bangui, vaig participar en les ordenacions sacerdotals de Kevin i Florent, dos salesians centreafricans. Val a dir que la RCA va rebre els primers missioners catòlics no fa encara 150 anys! Els concelebrants eren una vintena de centreafricans amb tres «blancs» al mig. Els capellans africans, joves. La comunitat reunida devia ser de més de 1.000 persones. Tot-hom està content de retrobar-se. Acudeixen de tot arreu, de l'interior del país i de l'estranger. La celebració té gust de festa i no hi manquen els moments per expressar-ho amb cants, danses, testimonis, escenificacions i aplaudiments. Algun liturgista en diria desordre o soroll, però la gent està contenta i no hi ha complexos per

expressar-ho. Una litúrgia de tres hores però gens pesada perquè s'alternen bé els moments d'interioritat o reflexió amb els d'expressió festiva i moviment. Alguns han recorregut camins durant quatre dies per participar-hi. Una vegada a la celebració no es poden fer economies amb el temps. Tots veuen amb joia que els capellans ara ja són fills del país. Tota la celebració és en sango, la seva llengua, els seus cants i elements culturals també propis. Els avis que no entenen gaire el francès poden comprendre bé el que es predica i es canta. Cauen els arguments dels qui

deien que «l'Església catòlica és l'Església dels blancs». La comunitat parroquial celebra després un bon dinar. Unes «mares» han treballat tota la nit i el matí per oferir un àpat a més de 300 convidats: autoritats de tota mena, representants dels grups parroquials i dioceses, família dels ordenands, estrangers i vinguts de lluny i els laics compromesos en la parròquia. Per pagar-ho s'han fet col·lectes, a uns 40 euros per col·lecta, durant mesos per poder finançar la festa. L'endemà, les primeres misses a d'altres parròquies. Una altra vegada festa, gentada, dinars i pregària. Evidentment que tot no és perfecte en aquesta jove Església centreafricana, però també és veritat que és una Església ben viva.

Josep M. Sabé
Ecònom provincial de la
visitaduria Àfrica tropical
equatorial

Un setmanari excel·lent

Vull felicitar el director Mn. Jaume Aymar i tot l'equip de *Catalunya Cristiana* per fer possible aquest excel·lent setmanari catòlic. El trobo magnífic i interessant, ben realitzat i molt informatiu. Els felicito de tot cor!

De totes les revistes i publicacions que reben és la que més m'agrada, perquè és molt completa, ja que ofereix molta informació, articles i comentaris de la vida del nostre país o de fora, especialment del cor de l'Església —Roma, el Sant Pare—, que poden interessar o agradar als que som catòlics. Hi col·laboren diversos autors; alguns són fixos i d'altres hi escriuen periòdicament.

Agraeixo a Déu Nostre Senyor que inspirés els qui van començar i els qui han continuat oferint-nos aquest regal que tenim els catalans o els que viuen aquí, i també a tantes persones que es troben fora de la pàtria i que reben amb gran il·lusió aquest setmanari.

MARIA ANTÒNIA BONET
Barcelona

Martiri de sis ciutadans del Pinell

El 28 de juliol del 1936, al quilòmetre quatre de la carretera de Gandesa al Pinell de Brai van ser assassinats sis ciutadans del Pinell acusats de ser fidels a Crist i a l'Església: Miquel Monreal, el seu germà i quatre amics del poble. A la presó de Gandesa, on estaven detinguts, Miquel Monreal animava tots els companys a resar el Sant Rosari i a tenir fe en la vida eterna.

La consigna del règim anarcomarxista implantat a Catalunya el juliol del 1936 era desfer l'Església i perseguir a mort sacerdots, pares de família i joventut cristiana. El 1939, quan l'Església recobrà la llibertat, la filla del senyor Miquel i el seu germà aixecaren una creu al lloc on foren assassinats el seu pare, el seu oncle i els quatre ciutadans del Pinell. Si en aquells moments de martiri no tingueren ningú que els acompanyés en la soledat, sofriment i angoixa, recorda la filla Manuela, que «trobin el nostre pare, oncle i amics a l'ombra de la creu les nostres oracions i el nostre record». La creu és signe de redempció i d'esperança. Els màrtirs de la fe, afegeix Manuela, «ens demanen que treballem per la pau, la veritat i l'amor, seguint l'exemple de Crist».

FRANCESC A. PICAS
La Jonquera

Ajuda a la Població

L'11 de juliol passat es va celebrar el Dia Mundial de la Població, però els operadors de l'ONU per al Fons de Població, en lloc de concedir ajudes per potenciar-la i fer-la forta i sana, la donen condicionada a la seva reducció. Els mitjans

Perseguits per la seva fe

Fa unes setmanes vaig ser a Nigèria. Un cotxe bomba esclatava a la porta d'una església: dinou morts. En qualsevol moment pot tornar a passar. També a altres països: l'Iraq, l'Índia, el Pakistan... fins i tot Egipte, amb la inestabilitat existent després de la revolució, i malgrat que el 10% de la seva població siguin cristians coptes. Caldrà veure també què passa quan, Déu vulgui que sigui aviat, acabi la guerra civil que pateix el poble sirí. Quines conseqüències poden comportar als nostres germans cristians? És difícil ser cristià en aquests temps. Viuen amb por i angoixa, veuen perillar les seves vides i alguns arriben a perdre la vida per la fe, el martiri. I des d'aquí, podem fer quelcom? No molta cosa, però sí denunciar el patiment dels que han decidit ser cristians, malgrat tot, i les seves penúries, i parlar-ne... I, més important encara, no oblidar-los. Això és el que no podem deixar de fer. I pel que fa a la part espiritual, que també té la seva força, proposaria que cadascú de nosaltres, cada dia, els dediquéssim uns instants de silenci i una oració. Segur que no se sentiran tan sols.

JUAN RIBAS
Barcelona

que imposen? Sobretot la dalla de l'avortament, al qual es refereixen amb l'eufemisme de «drets sexuals i reproductius», just el contrari del que aquestes paraules signifiquen. Encara que fóssim 7.000 milions d'éssers humans, que potser no és immensa la terra i amb un gran potencial encara sense explotar?

A aquests poderosos maçons els manca la fe en Déu, Pare amorós i provident; la fe en l'home, capacitat per al progrés, sobretot en la seva joventut; i els sobra egoisme i cobdícia, per la qual cosa temen que l'augment de població faci minvar els seus béns, que no estan disposats a compartir.

Van aconseguir una Europa decrèpita, amb escassetat de joves i de nens. Ara van a l'Àfrica, on la riquesa dels pares són els fills. Si volem el progrés, hem de tornar a la dona la il·lusió de ser mare i fomentar la natalitat. Una població envellida és una pobra societat sense fortaleza ni esperança, encaminada a la ruïna.

JOSEFA ROMO GARLITO
Valladolid

Famosos solidaris

L'actor José Coronado i el seu fill Nicolás s'han unit per una causa solidària: combatre la inseguretat alimentària. Fa poc van viatjar a l'Equador per conèixer de primera mà els projectes que impulsa l'ONG Ajuda en Acció. Ells són els intèr-

rets de la campanya publicitària que du com a lema «Entusiasme solidari».

Per la seva part, la tennista Maria Sharapova ha exhibit el seu nou rellotge, fabricat per una important marca suïssa. El 5% de les transaccions que es realitzin es destinaran a la fundació que du el seu nom, i que té per objectiu socórrer les criatures abandonades per les guerres.

L'Associació Espanyola Contra el Càncer va concebre el programa «Molt x Viure» per recaptar fons. Laura Valenzuela sap de primera mà el que és lluitar contra aquesta malaltia, que cada vegada té més percentatge de dones que aconsegueixen superar-la. La seva filla també va patir càncer, per la qual cosa totes dues ara donen suport a les tasques d'aquesta associació. Verònica Mengod i Alexandra Jiménez ja són habituals als actes que organitza aquesta associació.

Així mateix, Silvia Abascal, Antonio Orozco i altres artistes han creat la fundació Voces. Amb la recaptació visiten personalment les zones desfavorides dels països més pobres i hi imparteixen cursos. La solista Ana Torroja va gravar algunes cançons del seu darrer disc amb els alumnes de l'Escola d'Interpretació creada per aquesta fundació.

L'actriu Angelina Jolie, a través de la seva fundació Jolie-Pitt, va fer un donatiu per als ferits dels últims conflictes bèl·lics. La cantant colombiana Shakira va donar a la seva Fundació Pies Descalzados 500.000 euros, import rebut per la participació en una campanya publicitària com a prescriptora. Aquesta fundació està dedicada a la custòdia de l'educació de nens indigents.

Per ser solidari s'ha de prendre una determinació ferma: cedir en l'interès propi davant de les exigències del bé comú. És a dir, el bé de tothom, per així ser solidaris amb tota la humanitat i especialment amb els més necessitats.

CLEMENTE FERRER
Madrid

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Es pot creure en aquest Déu?

Vaig estar preguntant per la salut del meu germà, que patia una greu malaltia psíquica. Fa un mes vaig anar a veure un pare sanador per demanar pel meu germà. El meu germà va tenir una millora i uns dies després es va llevar la vida i es va perdre per sempre. Si tothom a la meua família pregava per la guarició del meu germà i el vaig posar en mans de la seva infinita misericòrdia, per què Déu no va poder enviar un àngel per ajudar-lo? Com es pot continuar creient en un Déu així?

És lamentable que el seu germà es llevés la vida, encara que amb molta probabilitat va ser conseqüència de la malaltia. La psiquiatria ens demostra que en la majoria de casos de suïcidi no hi ha una decisió lliure i responsable i, per tant, no ha de desesperar de la salvació d'aquesta persona tan volguda.

No sé a què es refereix exactament amb l'expressió «un pare sanador». Si es tracta d'un sacerdot, el que havia de fer era assegurar-li que pregaria pel seu germà i per vostè demanant la salut si aquesta era la voluntat de Déu, però advertint-li que era moralment obligatori dur immediatament el seu germà a un bon professional de la salut, en aquest cas, un psiquiatre. No creu que un tractament adequat potser hauria evitat la trista fi que ara vostè lamenta? No podria ser que es vulgui exonerar de la seva responsabilitat i fer responsable Déu del que ha passat? La fe en Déu no ens fa immunes dels mals i patiments que comporta la nostra condició humana. La fe, en tot cas, ens ajuda a viure'ls amb sentit i esperança, sabent-nos sempre en mans de Déu misericordiós. Hem de demanar en la pregària les coses bones que creiem convenients, però sempre acceptant la llibertat sobirana de Déu, que és qui decideix el que ens convé i el que no. Em sembla una actitud molt immadura suposar que Déu ha d'acatar obligatòriament el que nosaltres li demanem. Pensi en Jesucrist, el Fill de Déu, i en la seva angoixada pregària a l'hort de les Oliveres, quan veu amb claredat tot el que li succeirà en la seva dolorosa passió. El Senyor demana que si és possible passi de llarg el calze, però també expressa que es faci per damunt de tot la voluntat del Pare. La Carta als Hebreus ens parla del Senyor que ens va obrir el camí de la fe i ens va donar exemple suprem d'acceptació de la voluntat de Déu. Pensi en l'exemple de la Mare de Déu Dolorosa al peu de la creu i en el seu intens patiment, però unint-se al sacrifici del seu Fill. Pensi en tantes, incomptables persones creients que ens han precedit en el camí de la fe. Amb tota certesa: vostè no pot continuar creient en aquest Déu que s'ha fet a la mesura de les seves expectatives. Cregui en el Déu que ens ha revelat Jesús.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 -
25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Celebració de la diada de Sant Cristòfol 2012

Agustí Codinach

Moment de la benedicció de cotxes al carrer del Regomir.

Josep Capdevila Soldevila

El dia 10 de juliol, festivitat de sant Cristòfol, es va celebrar la tradicional benedicció d'automòbils a la capella del carrer del Regomir de Barcelona. Aquesta antiga tradició se celebra a la capella del Regomir des de l'any 1907 i es transmet de pares a fills a les famílies de la nostra ciutat.

La devoció a sant Cristòfol va aparèixer a Europa durant l'Edat Mitjana, quan es va estendre la creença que tothom que invoqués el sant seria preservat, aquell dia, de mort violenta o sobtada i li assegurava de morir sota teulat. Per aquesta raó la imatge de sant Cristòfol se situava a les façanes de les esglésies, dels hostals i prop de les portes de les muralles de la ciutat, com és el cas de Barcelona, on la capella del Regomir és dins de la torre de la porta *decumana* oriental, o porta de mar.

La protecció atorgada a sant Cristòfol per preservar de tot tipus d'accidents i altres mals sobtats va ser el motiu perquè a principis del segle XX es considerés adient posar els automobilistes sota la seva protecció.

Com cada any es va celebrar l'Eucaristia a les 8 i a les 19.30 hores i durant el dia es va procedir a la benedicció d'automòbils. Molts ciutadans, per devoció

i tradició, van voler apropar-s'hi per fer beneir el seu vehicle i rebre els tradicionals brins d'espígol així com pregar una estona en un lloc tan emblemàtic de la Barcelona vella.

Cap a migdia, com cada any, hi va haver la concentració d'uns trenta-cinc cotxes històrics a la plaça de Sant Jaume, pertanyents al Motor Club Girona i organitzats per Mutual de Conductors que van desfilar per davant de la capella per rebre la benedicció i l'afecte dels veïns i visitants.

La Junta d'Obra que governa la capella es proposa mantenir aquesta antiga tradició amb el desig que serveixi als conductors d'automòbils per prendre una major responsabilitat al volant d'un vehicle a motor.

«Es vol que aquesta antiga tradició serveixi perquè els conductors d'automòbils prenguin més responsabilitat al volant»

Eucaristia Missionera al Palau Episcopal de Barcelona

Ubaldo Agüero Mulero

El 13 de juliol va tenir lloc la Vuitena Eucaristia Missionera de les tres diòcesis de la província eclesial de Barcelona a la capella del Palau Episcopal de Barcelona, presidida pel cardenal Lluís Martínez Sistach.

En l'homília, el cardenal va agrair el lliurament generós de tots els missioners catalans que han fet realitat la crida que, ja en el Baptisme, Déu fa a tots els que el reben: «Vosaltres sou els privilegiats, els escollits per viure en terres de missió allò a què tots estem cridats. Deixant casa, família, amics, feina i les comoditats que ens ofereix la nostra terra, experimenteu la vida veritable. La vostra missió no està exempta de patiments ni de penúries, però fins i tot així, sempre que em trobo amb vosaltres m'omple d'alegria veient i sentint-me contagiada de la vostra. És cert que també aquesta és terra de missió en l'actualitat, però la vostra és *ad gentes* i ajuda a la nova evangelització del món actual.»

En acabar l'eucaristia, tots els assistents van tenir l'oportunitat de compartir un dinar i les pròpies experiències missioneres.

Veniu a conèixer la Força de Sant Pere de Vilamajor!

Mn. Joan Josep Recasens / Rector de Sant Pere

Després de l'excursió dels capellans del Montseny (bisbat de Terrassa, província de Barcelona), el rector de Sant Pere, de Sant Pere de Vilamajor, va presidir l'Eucaristia, acompanyat d'alguns dels mossens de l'arxiprestat i amb un grupet petit de fidels (sabeu que molts dels habitants de Sant Pere treballen fora, i a fora no és festa laboral), però litúrgicament la solemnitat de Sant Pere i Sant Pau és inamovible. Diumenge i encara en el curs de la festa major i Vilamagore, vam fer memòria de Sant Pere (litúrgicament permès en ser un diumenge durant l'any).

Al vespre, després d'un conveni amb l'Ajuntament de Sant Pere de Vilamajor, les portes de l'església de Sant Pere, anomenada abans de la guerra civil del 36 la catedral del Vallès, es van obrir per fer una visita guiada, dintre de la visita general a la Força de Vilamajor (nucli del poble).

Tots els diumenges i festius es faran visites simples al temple, sense interferir amb les celebracions litúrgiques. Les persones que estiguin interessades a veure les «entranyes» de l'església de Sant Pere poden concertar visita (consulteu pàgina web de l'Ajuntament de Sant Pere de Vilamajor) o acudir al punt d'informació de La Mongia (a la mateixa pàgina). Les visites de particulars o grups de particulars són gratuïtes, les de viatges organitzats per a la tercera edat o d'aquest tipus d'excursions on et «venen coses» no són gratuïtes. Els grups escolars només poden visitar l'església: no el cor, ni el comunidor, ni la Torre Roja (o campanar). Tenim un patrimoni al país molt a prop i molt desconegut. Aproveiteu l'ocasió. Veniu a conèixer la Força de Sant Pere de Vilamajor!

Canonització del venerable doctor Torras i Bages

Francesc A. Picas

La causa de beatificació del Dr. Torras i Bages ha editat una expressiva estampa per als devots. A la cara hi ha la imatge de la Mare de Déu de Montserrat i la silueta de les muntanyes montserratines, i al dors una pregària per demanar a Déu la canonització del venerable Dr. Torras i Bages, mort el 1916. El text és curt i val la pena aprendre'l de memòria: «Us preguem, Senyor, que aviat si-

gui declarat intercessor nostre al cel aquell que, amb les seves paraules de saviesa i exemples de santedat, fou pastor insigne i patriarca espiritual de la nostra terra.» A l'estampa hi llegim que s'agrairà que les persones que vulguin comunicar les gràcies o favors rebuts ho facin a «Causa de beatificació Dr. Josep Torras i Bages», carrer de Santa Maria, 1, 08500 Vic. Tel. 938 832 655.

A la part central de l'estampa hi figura la visita espiritual de la Mare de

Déu de Montserrat, una oració emotiva escrita pel venerable Torras i Bages. Són set profundes pregàries a la Mare de Déu de Montserrat molt pròpies per resar, avui, els catalans que tenim fe. Val la pena recordar-les.

1. Que la Verge prodigiosa aconsegueixi per als catalans aquella fe que enfonsa les muntanyes, omple les valls i fa planer el camí de la vida.

2. Que ens obtingui l'honestetat dels costums públics.

3. Que sigui desterrat l'esperit de

maledicció i de blasfèmia.

4. Que adjunti tots els fills de Catalunya amb cor de germans.

5. Que no es desfaci aquest poble català que Vós espiritualment engendràreu.

6. Que defenseu d'enemics espirituals i temporals tota la terra catalana.

7. I finalment demanem a la Mare de Déu de Montserrat que aconsegueixi per als pobles de Catalunya una pau cristiana i perpètua.

Guspies d'espiritualitat

Pregant amb la màgia de la música...

Càrol Garcia i Murillo

La malaltia mai no pot acabar amb la il·lusió que ens acompanya en el camí de la vida. La malaltia mai no esgotarà els nostres somnis, les nostres aficions ni tampoc tot allò que ens fa trobar l'empremta de Déu arreu. El Nadal passat vaig gaudir com feia temps que no podia fer-ho. Em van regalar unes entrades per al concert de Nadal a l'Auditori de Lleida i hi vaig anar amb la meva mare i una de les meves germanes. Vam escoltar atentament les obres més conegudes de Strauss: els seus valsos i polques més populars i entranyables. Des de la zona reservada a persones discapacitades, vaig copsar amb tots els sentits aquelles peces que

em van recordar els meus temps d'infantesa i joventut i vaig tornar a aquells anys durs de conservatori, d'estudi intens i de gran passió per la música. El director de l'orquestra feia «volar» la batuta i dirigia molt gustosament i apassionadament aquell gran grup de músics. Fascinada per la música, m'entretenia a observar amb detall cadascun dels instruments i, és més, en contemplava alguns amb una mirada d'enyorança ben

especial. Com es complementaven els uns amb els altres i que bé sonaven tots alhora! Tanmateix, també m'observava a mi mateixa i pensava que ja no puc acaronar les tecles del piano com solia fer-ho, ni bufar amb força per donar vida al saxo i a la flauta, ni tampoc puc acompanyar cap peça amb bombos, platerets o tocar de nou la guitarra... Però malgrat això, també vaig experimentar quant es rep i quant es pot transmetre si es viu la música... I ara, el que demano a Déu insistentment i el que desitjo de tot cor, és aprendre a ser «melodia» per poder oferir-la dia a dia a través de la meva vida i amb la meva rialla.

Curiositats històriques

El tarannà dels caputxins i les ambaixades de pau

En el decurs del segle XVI els pobles d'Europa veieren l'expansió de nombroses reformes i noves experiències de vida religiosa que renovaren l'Església i, de retop, la societat. També el franciscanisme es reformà en aquesta circumstància històrica. L'any 1525 es posaren les primeres semences de l'Orde caputxí, que ben aviat adquirí una gran popularitat. El Consell de Cent barceloní, noticiós de la fama d'austeritat i vida pietosa practicada pels frares caputxins, cridà a Barcelona un grup d'aquests religiosos per tal que hi fundessin un convent. Tot i les explícites prohibicions del rei Felip II, que no volia caputxins als seus territoris, per Pasqua de 1578 arribà un petit grup de caputxins a la Ciutat Comtal. Aquests frares procedien de Nàpols i els Consellers de Barcelona els van proposar la custòdia de la casa i capella de Santa Madrona, situada a la muntanya de Montjuïc; una capella que força aviat els frares abandonarien pel fet de trobar-la excessivament freqüentada de la gent, massa gran i sumptuosa. Llavors els frares es decantaren per acceptar la casa i capella que els cedia Joan Terré, a la Vila de Sarrià, just a l'indret on, segons la tradició, havia viscut Santa Eulàlia. El lloc, conegut amb el nom de *Desert de Sarrià*, era solitari i frondós, molt a propòsit per desenvolupar-hi una vida de recolliment i pietat. Aquest fou el primer convent de caputxins en territori ibèric. Però als Consellers de Barcelona, que havien gestionat la fundació, no els semblava bé de tenir els frares a tanta distància i, en el mateix any de 1578, edificaren per als frares el convent dit de Montcalvari, al torrent de les Flors, en uns terrenys emplaçats entre el passatge actual dels Caputxins vells, al final del carrer Còrsega, a prop d'on acaba el passeig de Sant Joan.

Els frares caputxins s'adaptaren fàcilment a la forma

Activitat predicadora d'un frare caputxí tot convidant a la pau i a la concòrdia.

de vida i tarannà dels catalans. La senzillesa i bondat d'aquests nous framenors de vida reformada i austera captivà el cor de la població d'arreu on fundaven convents. Principalment impressionava al poble fidel veure la generositat dels frares, totalment lliurats al servei espiritual i corporal dels malalts contagiats durant les abundoses pestes que assolaren la Catalunya del segle XVII.

També en circumstàncies particularment difícils els caputxins acceptaren de fer d'ambaixadors de pau. Per exemple, l'any el 1640, poc abans de la guerra dels Segadors, fra Bernardí de Manlleu fou enviat per la Generalitat i pels consellers de la Ciutat de Barcelona a la Cort de Felip IV per tal d'implorar que s'acabessin els allotjaments de tropes al Principat, que afligien la vida de les famílies catalanes. L'any 1652, després de la Guerra de Separació, fra Ignasi de Sant Feliu Sasserra fou enviat com a mediador, pel Consell de Cent, a Joan-Josep d'Àustria a gestionar la rendició de la Ciutat i aconseguir el perdó reial i el respecte de les institucions catalanes.

Semblantment, també els caputxins contribuïren eficaçment a la pacificació de la ciutat durant els rebomboris del pa de l'any 1789, car els frares eren molt coneguts i estimats pels estaments populars per mor de la repartició diària de la sopa als pobres des de la porteria del convent de Santa Madrona, ubicat on ara hi ha la plaça Reial. L'edifici del convent de Montcalvari fou totalment destruït per les tropes filipistes durant el setge de Barcelona l'any 1714. Llavors, amb moltes dificultats, els frares aconseguiren edificar un nou convent, el 1723, a la rambla barcelonina, dedicat a Santa Madrona i clausurat definitivament per l'exclaustració i supressió de la vida religiosa el juliol de 1835.

Fra Valentí Serra
de Manresa
Arxiver dels caputxins
de Catalunya

La història del nostre calendari

Per què la data de la Pasqua oscil·la al llarg dels anys?

Una de les tradicions més venerables que conservem de la primitiva Església cristiana és la celebració de la gran festa de Pasqua en el diumenge següent a la primera lluna plena que hi hagi després de l'equinocci de primavera (que ara és el 21 de març). Per què es va determinar fer-ho així? Per respecte al calendari jueu, que era com dir també per respecte a l'Església mare de Jerusalem, que ho feia d'aquesta manera. I ho feia així perquè el calendari jueu feia els mesos de l'any seguint la lluna, és a dir, el dia de lluna nova coincidia amb el primer dia del mes, i com que Jesús va morir el 14 del mes Nissan dels hebreus, quan va ressuscitar era lluna plena, i en això els cristians hi veieren un símbol bonic, però al mateix temps era el primer dia de la setmana i també es va voler respectar que sempre se celebrés la Pasqua de Resurrecció en diumenge, i es va determinar, doncs, que fos al diumenge següent a la primera lluna plena de primavera (com corresponia en el mes de Nissan). I aquest diumenge pot ser des del 22 de març fins al 25 d'abril, segons caigui aquesta lluna.

A l'any 325 de la nostra era (o sigui el 1078 a.u.c.), quan ja s'havia establert la pau de Constantí amb el cessament de persecucions contra els cristians, es va celebrar el primer concili ecumènic de tota l'Església a la ciutat de Nicea. S'hi condemnà la doctrina arriana com a herètica i també es tractaren altres qüestions i una d'elles va ser el dia de la celebració de la Pasqua. Calia seguir la venerable tradició que

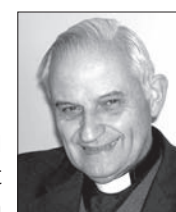

Pasqua jueva.

hem dit, però hi havia l'interrogant de quin era el dia del mes que inaugurava la primavera. Com vam dir a l'apartat quatre d'aquesta història, en el calendari julià (restablert per August) es fixà que la primavera començava el 25 de març, i era veritat aleshores, però no a l'any 325. Què havia passat? Després de gairebé quatre segles l'equinocci primaveral s'havia endarrerit d'uns 4 dies perquè el càlcul de Sosígenes es va fer a partir d'una duració de l'any de 365,25 dies i la realitat és que l'any dura 365,2422 dies, o sigui unes 78 mil·lèsimes menys, cosa que fa que cada 128 anys s'endarrereixi pràcticament un dia (ja que el producte de 0,0078 per 128 dona 0,9984). En el concili es féu notar que l'equinocci de primavera a l'any 325 era el 21 de març. Què fer? Decidir que en endavant es comptés el dia de la Pasqua a partir d'aquest dia, o sigui el primer diumenge que seguís a la lluna plena de després del 21 de març. I a tots els còmputos de calendari en el món cristià es féu constar que es tingués en compte que calia fer-ho així.

De moment hi hagué consens i des d'aleshores es tingué en compte el decret conciliar. I fins i tot l'imperi romà, com tot el món cristià, acceptà que l'entrada de la primavera s'havia de celebrar el dia senyalat pel concili. Però els lectors ja hauran pensat de seguida: i què va passar més tard si cada 128 anys l'equinocci de primavera segueix retardant-se un dia? Ja es veu que amb el temps s'havia de fer-hi un altre arranjament. Però haurem d'esperar més de dotze segles. Ja en parlarem.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Pelegrins a Terra Santa

Primera parada: Galilea!

Després de tot un dia de viatge, per fi, vam poder dir: Ja som a Terra Santa! Un cop vam aterrar a la moderna ciutat de Tel Aviv, ciutat del turó, ens vam trobar amb Fra Luís, qui està sent el nostre guia per aquesta Terra. Després de saludar-nos un a un, ja de nit, vam agafar l'autobús des de Tel Aviv fins a Natzaret, el nostre primer destí, situat a 130 quilòmetres de Jerusalem. Aquí hi vam estar allotjats els tres primers dies.

Durant el trajecte aeroport-Natzaret, Fra Luís ens va explicar algunes paraules en hebreu, com *Sabad-Aljer* que significa «Bon dia» o *Mar-Habá* que vol dir «Hola». Durant l'hora i mitja de recorregut en autobús anàvem veient poblets guarnits amb unes llumetes, molt semblant al nostre temps de Nadal, però no, era el Ramadà. Uns quilòmetres més i ja vam arribar a Natzaret i vam veure el primer lloc sant: la Basílica de l'Anunciació il·luminada! Aquí, almenys jo, vaig començar a ser una mica més conscient del lloc on era. Després de sopar vam resar vespres tots plegats i vam compartir allò que cadascú portava en el seu cor, el motiu pel qual havíem arribat fins allí.

L'endemà, dimecres, ens esperava un dia intens: Tagba, l'església de les Benaurances, el lloc i l'església del Prímat, Cafarnaüm, el Llac de Tiberíades, el riu Jordà amb la renovació de les promeses del Baptisme com també la renovació de les promeses matrimonials i dels promesos a Canà i, finalment, una estona per Natzaret. Cadascun d'aquests llocs ha estat especial. Poques explicacions per deixar protagonisme a l'Evangeli. Però en destacaré alguns com la celebració de l'Eucaristia amb vistes al llac de Galilea, al lloc on Jesús, després de ressuscitar, s'apareix als apòstols desalenats a causa de la llarga feina de la nit sense sort, i és quan Jesús li pregunta a Pere: «M'estimes?» Com va ressonar aquesta pregunta en el meu cor! I al llac de Tiberíades, també anomenat de Genesaret per la seva forma d'arpa o Mar de Galilea per ser la principal font d'abastament d'aquesta regió, on tots vam passejar en barca i vam rellegir passatges com el de la crida dels primers deixebles. Fins i tot ens vam atrevir amb una dansa que ens van ensenyar. Un moment força emotiu, també, va ser la renovació de les promeses que els quatre matrimonis joves del pelegrinatge van fer a Canà, lloc on Jesús va fer el seu primer miracle (Cf. Jn 2, 1-12). Des del primer moment que vam posar els peus a Terra Santa se'ns va dir que deixéssim de banda tot allò que esperàvem trobar, ja que només així ens podríem sorprendre per Jesús i deixar-nos tocar per Ell. I així, creure les mateixes paraules que Maria digué a Jesús a Canà: Feu el que Ell us digui. Seguim, doncs, descobrint aquest indret tan significatiu per a tots nosaltres...

Anna
Robert
Fustero

«Cadascun d'aquests llocs ha estat especial. Poques explicacions per deixar protagonisme a l'Evangeli. Però en destacaré alguns com la celebració de l'Eucaristia amb vistes al llac de Galilea, al lloc on Jesús, després de ressuscitar, s'apareix als apòstols»

radioestel.cat

Espai de trobada, participació i diàleg

Actualitat

Cultura

Blogs

Ràdio

en directe

a la carta

La Vall d'Aran és una comarca amb una personalitat marcada que la diferencia molt clarament de la resta de Catalunya; està situada a la cara nord del Pirineu, té un clima atlàntic i l'idioma propi no és pas el català, sinó l'aranès, un dels diversos subdialectes de la llengua occitana. L'aïllament històric de la vall ha afavorit la preservació de les esglésies, la majoria romàniques, que conserven un patrimoni artístic antic i molt valuós.

Romànic

SANT MIQUEL DE VIELLA

L'església de Sant Miquel de Viella és testimoni de tot el moviment de visitants que passen pel centre històric de la capital de la Vall d'Aran. És impossible no fixar-se en aquest temple, que té un campanar alt, reforçat i de teulada punxeguda, com gairebé tots els que veurem a la vall. A l'Aran històricament els campanars han servit també com a torres de guaita i defensa, d'aquí que, com aquest de Viella, siguin força massissos i tinguin espitlleres. Sota mateix del campanar fortificat trobem la portalada principal, d'un gòtic primerenc. Ens fixem en les nombroses arquivoltes de la porta, que estan profusament esculpides amb escenes de l'Antic i del Nou Testament, totes d'un estil rústic que denoten encara un pes important de la tradició romànica.

En entrar dins de l'església, que és d'una sola nau, ens hi trobem un espai de línies més aviat classicitzants però força austeres, com si encara arrossegues un cert aire medieval. La predominància de tan sols dos colors, el blanc i el gris, ajuden a donar aquesta sensació de senzillesa. Ens aturem en una de les capelles laterals, irresistiblement atrets per la peça més valuosa de l'església de Sant Miquel: el Sant Crist de Mijaran. Protegit dins d'una urna de vidre, contemplem durant una bona estona aquest bust de Crist, tot el que queda d'un antic davallament de l'antic santuari de Mijaran. Aquesta talla

romànica, malgrat l'esquematisme propi de l'època, posseeix una dolçor innegable: la inclinació del cos, la suavitat dels trets del rostre, l'ondulació elegant del cabell i de la barba, les costelles marcades, la mà que el sosté per un costat... Tots aquests detalls ens fan evident que no ens trobem davant d'una obra qualsevol, sinó davant

d'una de les millors imatges del romànic català.

Continuem la nostra visita fins al transepte, davant mateix de l'altar. A la paret que tanca el presbiteri, i damunt del sagrari, hi ha un gran retaule gòtic dedicat a sant Miquel. Ens crida l'atenció pel vermell i el blau marí llampants de les robes dels personatges principals, i pel color daurat del fons d'algunes de les escenes. Ens sembla com si el refinament del Crist de Mijaran al cap de tres-cents anys s'hagués materialitzat també en aquest esplendorós retaule gòtic. A la banda dreta del transepte veiem un retaule barroc dedicat a la sagrada família i emmarcat per columnes salomòniques recobertes de pa d'or. Al costat té un gran orgue, també barroc, l'únic que veurem en tota la vall. Als peus d'aquestes dues obres, i en contrast amb la seva sumptuositat, veiem una pica baptismal romànica de pedra. Va ser esculpida d'una sola peça i està decorada amb relleus de sanefes i semiesferes d'un gran primitivisme que ens recorden l'aire rústic de la portalada. Trobarem

altres piques treballades com aquesta a la majoria d'esglésies araneses, i són un tret distintiu de vall i d'altres contrades pirinenques properes. Sembla que aquesta decoració podria tenir algun simbolisme, però mentre que les peces ens han arribat en bon estat, amb el pas del temps el sentit dels relleus s'ha perdut.

Situat a mig vessant de la muntanya i en un colze del riu Garona, el poblet de Vilac gaudeix d'una posició privilegiada sobre bona part de l'Aran. Per entrar a l'església passem per un jardí molt ben cuidat, com un petit paradís terrenal que ens mena fins a la interessant portalada romànica. Al timpà hi veiem un pantocràtor envoltat pels símbols dels quatre evangelistes, però tot esculpit d'una manera extremadament esquemàtica i arcaïtzant. Per damunt de la porta distingim clarament un crismó amb estrelles a banda i banda, sovint interpretades com a símbols solars de resurrecció.

En ser dins de l'església ens sobta la convivència de dos estils ben diferents: el romànic i el neoclàssic. Les tres naus es columnen ben massisses, a de la volta de pedra. També de la vall van ser construïdes a ampliar la capacitat de la nau. Al XIX van ser enderrocats d'una manera violenta arribant a força elements romànics, decorades amb les sanefes. Rere l'altar destaca sobre tot pels colors vius i l'estil popular.

Des d'una porteta situada a l'exterior i elegant. Malgrat el joc de contrapesos, les més antigues de l'Aran són la vista de la vall i veiem com la propera parada.

ic de la Vall d'Aran (1)

IT FÉLIX DE VILAC

conserven tal com eren en plena edat mitjana, amb unes columnes algunes de cilíndriques, pensades per aguantar el gran pes. També hi ha dos antics cors de fusta, que com la majoria dels edificis al segle XVIII, quan l'augment de població va obligar a ampliar les esglésies. Els antics absis romànics, en canvi, al segle XIX es va construir-hi un presbiteri neoclàssic, que contrasta amb la resta de l'edifici. Així i tot en aquesta part trobem elements com la base de l'altar o una pica baptismal, totes dues d'època romànica i els misteriosos motius habituals en el romànic aranès. A la paret blanca un retaule barroc no gaire gran, que pels seus detalls té un simpàtic aire teatral.

En cada un dels cors pugem al campanar, d'un gòtic austriac dels segles i l'actual tecnificació, encara es conserva el detall del rellotge i una valuosa campana del segle XIV, una de les més boniques. Des de dalt de tot del campanar gaudim d'una bona vista del riu Garona s'escola ràpid cap al Baix Aran, la nostra

MARE DE DÉU DE LA PURIFICACIÓ DE BOSSÒST

El poble més gran del Baix Aran s'estructura al voltant de l'església de la Mare de Déu de la Purificació. Situat en una placeta amb cases que tenen un cert aire francès, aquest temple romànic és un dels més interessants de la comarca.

Naturalment el primer en què ens fixem és el campanar, d'una alçada considerable i que sembla desafiar les mateixes muntanyes en la voluntat d'arribar fins al cel. Ens criden l'atenció els dos absis romànics que es conserven, ennegrits pel pas dels segles però amarats d'una digníssima solidesa. L'església de Bossòst té la singularitat de conservar dues portalades romàniques bellament esculpides en un marbre local. En una hi veiem el crismó, motius vegetals i una decoració a base de quadrats, coneguda com a escacat perquè recorda les caselles del popular joc de taula. L'altra porta té la mateixa decoració però al timpà hi ha representat un pantocràtor envoltat dels quatre símbols dels evangelistes, com a l'església de Vilac, però amb un estil una mica més naturalista.

Després de passar per la porta de fusta molt vella i treballada, fem cap a un interior plenament romànic. Les columnes que separen les naus són d'una fortalesa impressionant, però la forma cilíndrica que tenen als nostres ulls els dona una estranya sensació de lleugeresa. Com a les altres esglésies araneses, aquí també hi ha dos cors de fusta a diferents nivells que tot i no tenir més de tres-cents anys accentuen l'antigor evident de tot el conjunt.

La intensa llum estival entra amb facilitat pels finestrals i els ulls de bou medievals, de manera que l'interior és molt més lluminós del que podria semblar des de fora. Entre els murs laterals hi ha repartides

diverses imatges de factura moderna: un Sant Crist amb un munt de ciris encesos, un Sant Josep amb el Nen i un Sagrat Cor. A l'absis principal es troba, molt majestuosa, la Mare de Déu amb el Nen, que sembla vetllar no només pel seu Fill sinó per tots els fidels. A la paret del mateix absis ens sorprèn veure unes pintures gòtiques molt elegants. El pas del temps els ha fet perdre definició però així i tot hi reconeixem perfectament una de les escenes: l'adoració dels mags.

Hi va haver una època en què no només l'absis sinó tot l'interior devia estar cobert de pintures de colors cridaners com aquestes. Per a una gent de muntanya que portava una vida dura i molt austera entrar en una església tota pintada havia de ser una experiència indescriptible. Les pintures, doncs, no hi eren per fer bonic, sinó que indicaven als fidels que aquell no era un lloc qualsevol i alhora els preparaven per a la trobada amb el misteri de Crist. Si hi afegim la llum de les espelmes, les imatges i el daurat dels retaules, l'efecte sobre el fidel devia ser commovedor.

Vacances

Misses a llocs d'estiueig de l'interior

ALELLA

Parròquia de Sant Feliu
V.: 20.00 h, D.: 10.00h, 12.00 h, 20.00 h.

ALMACELLES

Parròquia de la Mare de Déu de la Mercè
V.: 21.00 h. D.: 10.00 h, 11.15 h, 18.00 h.
Sucs D.: 8.30 h, 12.30 h.

BAGÀ

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.0 h. D.: 11.00 h.
Santuari de Paller D.: 10.00 h.
Residència D.: 9.00 h.

BANYOLES

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 10.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
Monestir V.: 18.00 h (a Santa Maria).
Sant Pere
V.: 19.00 h. D.: 11.00 h.

BERGA

Parròquia de Santa Eulàlia
D.: 11.00 h, 12.00 h,
Església de Sant Joan
V.: 20.30 h, D.: 10.00 h., 19.00 h.
Convent dels Franciscans
V.: 20.00 h. D.: 8.30 h, 11.30 h, 20.00 h.
Sagramentàries
V.: 19.30 h. D.: 11.00 h.
Santuari de Queralt
D.: 10.00 h, 11.00 h.

BISBAL d'EMPORDÀ, LA

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h, D.: 9.00 h., 20.00 h.
Convent dels Franciscans
V.: 19. h. D.: 11.00 h.

BESALÚ

Parròquia de Sant Pere
V.: 19.00 h. D.: 12.00 h.

BORGES DEL CAMP, LES

Parròquia de l'Assumpció
V.: 20.30 h. D.: 12.30 h.
Capella del Carme, D.: 16.30 h.

CABRILS

Parròquia de Santa Creu
V.: 19.30 h. D.: 9.00 h, 12.00 h, 19.30 h.

CALDES DE MALAVELLA

Parròquia de Sant Esteve
V.: 18.30 h. D.: 12.00 h.

CAMPRODON

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h, 20.00 h.
Capella del Carme D.: 10.00

CASSÀ DE LA SELVA

V.: 20.00 h. D.: 10.00, 12.00 i 20.00 h.

CASTELLAR DE N'HUG

Parròquia de Santa Maria
D.: 12.00 h.

CASTELLFOLLIT DE LA ROCA

Parròquia del Santíssim Salvador
V.: 19.45 D.: 11.30 h.

CASTELLÓ d'EMPÚRIES

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.30. h., D.: 9.00 h., 10.00 h., 12.00 h., 20.30 h.
Empúriabrava: Centre Cívic
V.: 19.00 h.

CERDANYA, LA

Alp
Parròquia de Sant Pere
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h.
Bellver
Parròquia de Sant Jaume
V.: 20.00 h. (Santuari de Talló)
D.: 12.00 h.
Bor
D.: 13.00 h.
Das
D.: 10.00 h.
Prats
V.: 18.00 h.
Prullans
D.: 10.30 h.
Urús V.: 18.30 h

FIGUERES

Parròquia de Sant Pere
V.: 18.00 h, D.: 9.00 h, 12.00 h, 20.00 h.

Església de Sant Pera de Figueres.

Parròquia de la Immaculada

i Sant Pau
V.: 20.30 h. D.: 11.00 h.
Parròquia del Bon Pastor
V.: 19.30 h. D.: 9.00 h, 11.30 h.
Parròquia de la Sgda. Família
V.: 20.15 h. D.: 10.30 h.
Capella dels Desemparats
V.: 19.00 h. D.: 8.30 h, 10.00 h, 19.00 h.
Parròquia de Santa Maria de Poble Nou.
V.: 19.00 h.
Marca de l'Ham
D.: 9.30 h.

GARRIGA, LA

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.00 h.
D.: 9.30 h, 11.00 h.

GUALBA

Parròquia de Sant Vicenç
D.: 10.30 h.

GUARDIOLA DE BERGUEDA

Parròquia de Sant Llorenç
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h, 20.00 h.

LA JONQUERA

Parròquia de Santa Maria
D.: 12.00 h.

LLAGOSTERA

V.: 20.00 h. D.: 10.30 h

LLANARS

Parròquia de Sant Esteve
V.: 19.00 h. D.: 10.30 h, 20.30 h.

LLÍVIA

Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels
V.: 19.00 h. D.: 12.00 h, 19.00 h.

MARTINET

Parròquia de Sant Eloi
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h.

MORELLA

Parròquia de l'Assumpció de Maria (Basílica)
V.: 20.15 h. D.: 10.00 h, 12.00 h.
Parròquia de Sant Joan Baptista D.:10.00 h.

V.: 21.00 h. D.: 12.00 h.

POBLA DE LILLET, LA

Parròquia de Santa Maria
V.: 19.00 h. D.: 11.30 h, 20.00 h.
Santuari de Falgars
D.: 13.00 h.

PONT DE SUERT, EL

Parròquia de l'Assumpció
V.: 20.00 h. D.: 11.30 h.

PRADES

Parròquia de Santa Maria
V.: 19.15 h. D.: 13.00 h.

PREMIÀ DE DALT

Parròquia de Sant Pere
V.: 20.30 h. D.: 9.00 h, 11.30 h, 20.00 h.
La Cisa V.: 18.30 h.

PUIGCERDÀ

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 8.00 h, 10.00 h, 11.00 h, 12.00 h, 13.00 h. 20.00 h.

QUERALBS

Parròquia de Sant Jaume
D.: 10.00 h.
Santuari de la Mare de Déu de Núria
D.: 12.00 h.

RIBES DE FRESER

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 11.30 h, 20.00 h.

RIPOLL

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h.
D.: 11.00 h,
Parròquia de Sant Josep Obrer
V.: 18.30 h. D.: 9.00 h.

SANT HILARI SACALM

Parròquia de Sant Hilari
V.: 19.00 h. D.: 11.00 h, 19.00 h.

SANT JOAN DE LES ABADESSES

Parròquia de Sant Joan
V.: 20.30 h. D.: 10.30 h, 12.00 h, 20.00 h.

SANT JULIÀ DE VILATORTA

Parròquia de Sant Julià
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 12.00 h.

SANT PAU DE SEGÚRIES

Parròquia de Sant Pau
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h.
Colònia Estabanell
V.: 19.00 h.

TARADELL

Parròquia de Sant Genís
V.: 20.00 h. D.: 10.00 h, 12.00 h, 20.00 h.

TEIÀ

Parròquia de Sant Martí
V.: 20.00 D.: 9.00h, 11.30 h, 20.00 h.

TORDERA

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h, 12.00 h, 19.00 h.
Sant Andreu. V.: 18.30 h.
Sant Pere. D.: 9.30 h.

VALL D'ARAN

Vielha - Parròquia de Sant Miquel V.: 19.30 h. D.: 11.00 h, 19.30 h.
Vaquèira - Parròquia Mare de Déu de les Neus V.: 19.30 h.
Bossòst - Parròquia de la Purificació de N. S. V.: 20.00 h. D.: 12.00 h.
Salardú - Parròquia de Sant Andreu D.: 11.00 h.
Lés - Parròquia de Sant Joan Baptista V.: 19.15 h. D.: 11.00 h, 19.30 h.
Arties - Parròquia de Santa Maria D.: 12.30 h.
Betrén - Parròquia de Sant Serni D.: 9.00 h.

VALLS D'ANDORRA

Canillo
D.: 11.30 h.
Soldeu
D.: 10.00 h.
Santuari de Meritxell
V.: 18.00 h. D.: 12.30 h.
Encamp
Parròquia de Santa Eulàlia
D.: 12.00 h.
Parròquia de Sant Miquel
V.: 19.30 h. D.: 10.30 h.
Pas de la Casa, El
V.: 19.30 h. D.: 19.30 h.
Ordino
V.: 19.30 h. D.: 11.00 h, 19.30 h.
La Massana
V.:20.15 h. D.: 10.00 h, 12.00 h.
Arinsal V.: 19.00 h.
Santa Coloma
D.: 10.30 h.
Sant Julià de Lòria
V.: 19.30 h. D. :8.30 h, 11.30 h, 19.30 h.
Escaldes, Les
V.: 19.30 h. D.: 8.00 h, 11.00 h, 13.00 h, 19.30 h.
Andorra la Vella
Parròquia de Sant Esteve
V.: 19.30 h. D.: 8.00 h, 10.30 h, 12.00 h, 19.30 h.
Parròquia de Santa Maria Fener
V.: 20.30 h. D.: 9.00 h, 17.00 h.

VALLS D'ÀNEU

Sort
V.: 20.00 h. D.: 12.30 h, 20.00 h.
Rialb
V.: 19.00 h. D.: 12.00 h.
Llavorsí
D.: 12.00 h.
Ribera de Cardós
V.: 20.00 h.: D.: 12.00 h.
Esterrí d'Àneu
V.: 20.30 h. D.: 12.30 h.
Gerri de la Sal
V.: 20.00 h.: D.: 13.00 h.
València d'Àneu
D.: 11.00 h.

VILADRAU

Parròquia de Sant Martí
V.: 19.30 h. D.: 12.30 h.

VILASSAR DE DALT

Parròquia de Sant Genís
V.: 20.00 h. D.: 8.30 h, 11.30 h, 20.00 h.
Hospital de Sant Pere,
D.: 10.00

Diari de bord

Ballant al compàs de les onades

Estava llegint a una de les cobertes del creuer. La gent berenava, es banyava... intentant passar-ho bé. Eren les quatre de la tarda. L'endemà havíem d'arribar a una platja cubana desèrtica, reservada per a nosaltres. Tot un luxe, sí senyor. De sobte, vaig veure que l'aigua de la piscina s'agitava de manera anormal. Feia petites onades que vessaven a l'exterior. El vaixell va començar a moure's amb certa agitació... Només uns pocs ens en vam adonar. «Senyors passatgers, atenció si us plau...» —els altaveus van imposar un silenci sagrat—. «El Capità desitja informar-los que en uns minuts travessarem una zona marítima agitada. Els preguem que abandonin les terrasses i tots els espais públics, i que es digeixin pausadament als seus respectius camarots. La situació durarà aproximadament mitja hora. Tot està completament controlat. La tripulació els indicarà els camins més adequats per arribar als camarots. Preguem la màxima col·laboració». En uns instants tot l'espai va quedar desert. Abans de retirar-me vaig girar-me instintivament i vaig poder veure, en un racó allunyat de la terrassa, una dona que estava gesticulant i cridant. «Ajuda, si us plau... Aquí...».

M'hi vaig acostar ràpidament. Hi havia dues dones. Una estava immòbil, asseguda en una tumbona. L'altra

intentava ajudar-la perquè s'aixequés. «S'ha quedat aquí, immòbil. No pot incorporar-se. No puc aixecar-la. Ajudi'm, per favor».

Tenia tots els símptomes de patir un atac de pànic: ulls i retines dilatades, la boca tancada fortament, tremolava, s'ofegava, no podia respirar, nàusees... Està paralizada en un estat de shock, difícilment podrem aixecar-la i treure-la d'aquí. Crec que serà millor que vostè —li vaig dir— vagi al seu camarot abans que el mar s'agiti més i, des d'allà, cridi a aquest número que és el de la infer-

«Les onades cada cop eren més violentes. En un cop violent la gandula, la dona i jo vam ser desplaçats diversos metres»

Alfred Matas i Pericé

Sacerdot diocesà
Col·laborador de
l'Apostolat del Mar
alfred.matas@hotmail.com

meria. Jo em quedaré amb ella esperant que arribi l'ajuda. Va marxar ràpidament. Les onades cada cop eren més violentes. En un cop violent la gandula, la dona i jo vam ser desplaçats diversos metres fins a picar contra una barana. M'hi vaig agafar fort. L'espera es feia inacabable. La vaig abrigar amb una tovallola abandonada i li agafava fortament la mà. No sé quant temps va passar fins que va arribar l'equip mèdic. Dos homes que portaven una camilla i una infermera. Li van donar una pastilla i se la van endur a l'hospital. A mi em van donar una beguda calenta i, amb l'ajuda de l'infermera, vaig poder arribar fins al meu camarot. La mar seguia molt agitada.

L'endemà vaig anar a la infermeria. La dona era allà descansant. Li havien subministrat una altra pastilla

Es tractava d'una senyora malaguena que feia el creuer amb una amiga, per recuperar-se d'una separació matrimonial recent. No vaig voler destorbar-la i vaig marxar abans que es despertés.

El passatge estava desembarcant per passar el dia a l'illa paradisiaca. El vaixell estava ancorat a uns 500 metres de la platja. En grans llanxes motores el passatge s'anava traslladant a l'illa. El mar seguia bastant mogut, de manera que pujar a les llanxes requeria certa perícia. Vaig decidir quedar-me al vaixell i assimilar en pau l'aventura del dia anterior.

Viatjant pel món

De tant en tant, Jordània

De tant en tant, quan es presenta l'ocasió de viatjar, aprofitant un mateix desplaçament, es visiten dos països junts. La combinació que es pot fer dels països que comparteixen frontera pot ser només circumstancial. Així el viatger pot traspasar una frontera i canviar d'una realitat a una altra tan ràpidament com fa petar els dits. El paisatge, que hauria de ser el mateix en aquella línia divisòria, ha rebut les pinzellades precises per fer-te saber que has traspasat el *check point*, el punt que separa un poble d'un altre.

El cas d'un territori que es visita sovint combinat amb altres destins és el de Jordània. Segurament la seva posició geogràfica i la seva identitat *sui generis* fan que en la nostra mentalitat de viatgers provem de combinar-lo quasi com un complement a algun destí «significatiu». Jordània hi ha qui l'ha fet juntament amb Síria, hi ha qui el fa amb Israel. Fins i tot hi ha qui uneix tres països: Síria, Líban i Jordània; o bé Egipte, Jordània i Israel.

Però si volem entendre Jordània és millor visitar els seus tresors amb calma i gaudir de la seva realitat per si mateixa. Qui no ha vist una imatge de l'espectacular jaciment arqueològic de Petra o del desert de Wadi Rum a les pel-

«Qui no ha vist una imatge de l'espectacular jaciment arqueològic de Petra o del desert de Wadi Rum a la pel·lícula de Lawrence d'Aràbia?»

lícules de Lawrence d'Aràbia o de les aventures d'Indiana Jones? Però el que més ens cridarà a visitar el territori serà la visita dels Llocs Sants, també aquí, i és que en aquest sentit tots els països

esmentats abans quedarien units en un sol recorregut, allà on la Custodia de Terra Santa guarda el llocs sants per als cristians, i aquí, a Jordània, hi trobem el Mont Nebo, Madaba, Bethabara al

Bàrbara Virgil
Rutes bíbliques i expedicions
culturals Ruth Travel

Jordà; i qui ha llegit el pelegrinatge d'Egèria també identificarà molts dels llocs a visitar en les restes arqueològiques de les esglésies dels sants Lot i Procopi amb els seus mosaics del segle VI, l'església d'Amos i Caiseos, les Fonts de Moisès, l'església de Kaianos, la del diaca Tomàs, el monestir de la Theotokos; en fi, un ric passat cristià.

La tradició d'Abraham, i el seu fill Ismail, pare de Nebaiot, ancestre dels nabateus, segons la tradició bíblica. El regne d'Edom. Els nabateus i la seva història desenvolupada mil anys abans de l'arribada de l'Islam, en un lloc que els romans van anomenar Petra. Ciutat-estat envoltada de deserts de pedres i roques en el desert de l'Àrabia Petrea amb *wadis* pels quals només corre l'aigua en època de pluges. A Jordània també hi ha la ciutat de Jerash, una de les importants ciutats de la Decàpolis, ja en temps dels romans i anteriorment dels grecs. La Mar Morta i les tradicions de les ciutats de Sodoma i Gomorra, on tot el que no es mou es converteix en sal. Tot això i més és Jordània, per visitar i gaudir d'un territori amb els seus propis tresors arqueològics i naturals i sobretot poder trobar el temps en el nostre viatge per poder compartir un moment amb la comunitat cristiana local, que és molt activa.

Santuaris amb història / OSONA, BISBAT DE VIC

El riu Ter als seus peus

Joan
Pallarès-Personat

EL SANTUARI DE LA GLEVA

Al mas del Pujol, avui anomenat La Codina, una pastora veia un bou bramant al Puig del Terror i, arrencant una gleva de terra, pogué veure una imatge de la Mare de Déu que, portada a Sant Hipòlit, tornava sempre a l'indret on havia estat trobada, de manera que a aquella humil cova on hi havia Nostra Senyora van bastir-hi un senzill oratori. Potser era al final del segle XII o inicis del XIII, però des del 26 de setembre de 1286 coneixem amb detall documental l'existència de «la Santa Maria de La Gleva», època a la qual pot datar-se la primitiva imatge, transició del romànic al gòtic.

Pel 1327 la devoció a la Mare de Déu de la Gleva havia anat en augment i calia ampliar les dimensions de l'oratori primitiu, de manera que van fer-ne un de nou, i pel 1480 Ferran Soler Vernedo i "El Brancal" van fer un retaule pintat el 1507 per Gurrea i Mesoneda. Bona part de la devoció venia per ser considerada una bona mitjancera i advocada contra l'eixut, la sequera que tant martiritzava el pagès, i va ser treta en processó moltes vegades, com el 1337, quan el bisbe Galceran Sacosta mulla els peus de la imatge en un dels pocs bassals que quedaven al Ter, i al cap de tres dies cabals hi hagué un gran aiguat considerat miraculós.

Pel 1671 el temple, d'una sola nau, fou ampliat, i les noves modes estètiques impulsaren la construcció el 1683 d'un retaule barroc, en el més pur estil plateresc esculpit per Pau Sunyer i el tallista manresà Francesc Fariols. Però vingueren temps convulsos, durant la Guerra de Successió, en els Fets de La Gleva, del 3 al 4 de febrer de 1714, en què els castellans assassinaren degollant-los cent vint presoners catalans que s'havien rendit amb la promesa de ser-los respectada la vida.

El 1759 un llamp deixà molt mal més el Santuari de manera que pel 1766 el mestre d'obres Josep Morató Selles, de Vic, va fer-ne un de nou, més o menys el que veiem avui dia, en el més pur estil barroc, afegint-hi rectoria i hostatgeria, ensems de força recursos ornamentals. El nou temple fou consagrat pel bisbe de Vic, Bartomeu Sarmentero, el 2 de setembre de 1766.

Però La Gleva també té ressons literaris. Mossèn Cinto Verdager està

«Avui, a la rectoria de La Gleva, hom pot visitar encara la cambra on visqué Mossèn Cinto Verdager en la seva estada forçada. Austera però amb força càrrega emotiva».

vinculat, i força, a l'actual terme de Les Masies de Voltregà. Primer a la romànica església de Sant Esteve de Vinyoles d'Orís, Verdager fou desti-

nat, tot just cantar missa, com a vicari d'un rector trabucaire compromès amb els carlins. Després des de 1893 fins al 1895, en què se n'escapà, el bisbe Morgades el va confinar, destinant-lo amb suspensió de la llicència per dir missa, a La Gleva, estretament vigilat pel rector, però amb tot des de La Gleva ens va deixar un important llegat literari.

Avui, a la rectoria de La Gleva hom pot visitar encara la cambra on visqué Mossèn Cinto Verdager en la seva estada forçada. Austera però amb força càrrega emotiva. De fet La Gleva és peregrinatge forçat tant per Mossèn Cinto Verdager, com pel Patronatge de tota la Plana de Vic, perquè Manlleu, Roda, Torelló o el mateix Vic estan a una distància ben curta a peu. Per això fou coronada el 8 de setembre de 1923 pel bisbe Francesc Muñoz Izquierdo.

Després, però, vingué la maltempada de 1936, en què el Santuari fou destruït, la Mare de Déu asclada, el retaule també i, en la refeta, l'escultor barceloní Josep Maria Camps i Arnau va fer una nova imatge de la Mare de Déu, amb les estelles de l'original de reliquiari, i amb l'únic fragment del retaule plateresc original... des dels Tallers Salesians de Sarrià, a Barcelona, van fer un nou retaule per generositat

del manlleuenc Josep Maria Sanglas.

Avui noves obres envolten el petit caseriu a redós del Santuari de la Mare de Déu de la Gleva, però la penúria econòmica, una malura que no ve com en temps anteriors fruit de la guerra, la sequera o les epidèmies, sinó de l'excés de greix i de diner, fa que tot es planifiqui a llarg termini, tot, inclús les obres de restauració o de manteniment dels santuaris, que també en pateixen les conseqüències d'això que tothom en diu *la crisi*.

Tot i que el riu Ter, que passa pels peus del turonet de La Gleva, separa el terme municipal de Manlleu del de Les Masies de Voltregà, el manlleuencs són grans devots de la Mare de Déu, pel 1893 feren una capelleta en el camí del Santuari, a la sortida del poble, que els aiguats de 1940 es van emportar, i a Barcelona, a la Parròquia de Sant Just i Pastor es venera la Mare de Déu de la Gleva i té goigs propis en la seva advocació barcelonina.

Ens acomiadem de La Gleva, aquí com en el Santuari del Mont l'ombra del poeta és permanent, ell va escriure les *Cobles a la Mare de Déu de La Gleva*, musicades per Mossèn Josep Maida, on invocava la tornada *Mare del Bon Déu / Verge de La Gleva, / Mare del Bon Déu, / siau mare meva*.

Paraula i vida

Maria Assumpta

Maria és un nom molt freqüent a casa nostra. A mitjan mes d'agost els cristians celebrem la festa de Maria Assumpta. És una festa mariana molt entrançable.

L'assumpció de Maria al cel és un dogma que va proclamar el papa Pius XII l'any 1950. La veritat de l'assumpció ha estat reafirmada pel Concili Vaticà II, que expressa així la fe de l'Església: «La Verge Immaculada que havia estat preservada de qualsevol taca de pecat original, acabat el curs de la seva vida terrenal, fou emportada en cos i ànima vers la glòria del cel i exaltada per Déu en qualitat de Reina de l'univers, perquè tingués una més plena semblança amb el seu Fill, Senyor dels senyors i vencedor del pecat i de la mort.» La festa de l'Assumpció de Maria proporciona als

cristians una ocasió molt propícia per reflexionar sobre el futur de la seva existència en el més enllà, en el cel nou i la terra nova de què parla la revelació. Allí, després de la mort i purificat de tota culpa, l'home trobarà la seva glorificació definitiva en Déu. Ens precedeix Maria, la Mare de Jesús, assumpta en cos i ànima al cel.

El Concili Vaticà II afirma que Maria, assumpta al cel, «no s'ha desentès de la seva dedicació salvadora, sinó que amb la seva intercessió múltiple continua procurant-nos els dons de la salvació eterna». La mediació de Maria continua en la història de l'Església i del món. Maria Assumpta, amb el seu amor matern, té cura dels germans

del seu Fill que encara peregrinen i es troben en perills i angoixes fins que siguin conduïts a la pàtria benaurada.

La Mare de Jesús, glorificada en cos i ànima al cel, és una imatge i un començament de l'Església que ha d'arribar a la plenitud en la glòria futura. Per això Maria és un signe d'esperança ferma i de consol per al poble de Déu en marxa, fins que arribi el dia del Senyor.

El Catecisme de l'Església catòlica exposa tot això bellament amb aquestes paraules: «La Santíssima Verge Maria, acabat el curs de la seva vida terrenal, fou enduta a la glòria del cel en cos i ànima. Allí ja participa en la glòria de la Resurrecció del seu Fill, anticipant la resurrecció de tots els membres del seu cos.»

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Concili Vaticà II: La llum de les nacions

Lumen gentium és la constitució dogmàtica sobre l'Església que va donar a llum al concili Vaticà II. «Crist és la llum de les nacions», comença dient. I l'Església ho és en tant que és prolongació de l'obra de Crist a la terra.

A vegades sentim comentar a algunes persones: «Jo crec en Crist, però no en l'Església», com si es poguessin separar. Déu va escollir en temps antics un poble, el d'Israel, amb el qual va fer una Aliança singular per a benefici de totes les persones sense distinció. I Crist, amb la seva «sang de la Nova Aliança», va instituir l'Església com a comunitat de creients, unida en la fe, els sacraments i l'autoritat de Pere i els Apòstols, i els seus successors. El triple vincle: fe, sacraments i visibilitat de l'Església en comunió amb el Papa i els bisbes defineix aquest «petit ramat» que està cridat a ser mitjà de salvació per a tot el gènere humà.

La *Lumen gentium* recorda aquesta realitat, però introdueix algunes novetats en l'expressió i posa

l'accent en determinats temes. Seva és l'expressió *poble de Déu*, que supera l'antiga dualitat considerada a vegades substancial entre clergues i laics. Tots formem part d'aquest cos que és l'Església el cap de la qual és Crist. Ningú no pot ja parlar de l'Església com si es tractés d'una realitat aliena.

Encara més, en parlar d'aquest poble de Déu, la Constitució sobre l'Església primer parla dels fidels i després de la jerarquia, no perquè la menyspreï, sinó amb la intenció de destacar la dignitat de cada cristià i la vocació universal a la santedat i a l'apostolat. Algun teòleg va veure aquest canvi d'ordre expositiu com un «gir copernicà» en la manera d'enfocar la diversitat de situacions i dons en l'Església. Calia destacar que els seglars no són en l'Església com els extrems d'una pel·lícula, sinó que són també protagonistes principals en una institució d'origen diví en la qual tots estem cridats a ser sants.

La Constitució sobre l'Església va reafirmar la pri-

macia del Papa i alhora va accentuar, sense que hi hagi cap oposició, la col·legialitat dels bisbes. Les conferències episcopals, els sínodes i altres mostres de col·legialitat han estat un fruit notable del Vaticà II, obert a concrecions tan positives com la que vam viure de manera molt propera l'any 1995 en ocasió del concili provincial Tarragonense.

S'entén bé que l'Església universal no és ni una abstracció ni una suma d'Esglésies independents, com ho assenyala el teòleg i cardenal Henri de Lubac, que repara que sant Pau no dirigeix la seva carta «a l'Església de Corint», sinó «a l'Església de Déu a Corint». La mateixa Església indivisa és a Corint, com a Filipis, a Efes... o a Tarragona. L'Església és una realitat amable, és la nostra casa, la nostra família humana i sobrenatural alhora i, com fa la Constitució de la qual avui m'ocupo, la posem en mans de la Mare de Déu, perquè la faci, com ella mateixa, mare i mestra de tota la humanitat.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet
www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA III)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 3)

AGOST

12. DIUMENGE

Diumenge XIX de durant l'any, Verd.

Lectures: 1 Reis 19,4-8 / Salm 33 / Efesis 4,30-5,2 / Joan 6,41-51

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Hercula, b.; beat Innocenci XI, p.; beat Joan de Rieti, rel.; Santes, Hilària, mr.

13. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Ezequiel 1,2-5.24-28c / Salm 148 / Mateu 17,22-27. O bé: *Sant Ponç i Sant Hipòlit* (ML), Vermell. Girona, Lleida, Solsona i Vic: *Beats màrtirs Missioners del Cor Immaculat de Maria* (ML), Vermell; Urgell: *Beat Josep Tàpies* (ML), Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Cassià, mr.; Santes, Concòrdia, mr.; Aurora, vg. i mr.; Centola, vg. i mr.

14. DIMARTS

Sant Maximilià Maria Kolbe (MO), Vermell. Lectures: Ezequiel 2,8-3,4 / Salm 118 / Mateu 18,1-5.10.12-14

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eusebi, prev.; Santes, Anastàsia, rel.

15. DIMECRES

Assumpció de la Mare de Déu (S), Blanc. Lectures: Apocalipsi 11,19a;12,1-

6a.10ab / Salm 44 / 1 Corintis 15,20-26 / Lluç 1,39-56

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Tarsici, mr.

16. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Ezequiel 12,1-12 / Salm 77 / Mateu 18,21-19,1. O bé: *Sant Esteve d'Hongria* (ML), Blanc. Tarragona: *Beat Joan de Santa Marta* (ML), Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Roc; Santes, Serena, emp.

17. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Ezequiel 16,1-15.60.63 / Salm Isaïes 12,2-6 / Mateu 19,3-12. Girona: *Beat Enric Canadell* (MO), Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Jacint de Polònia, prev.; Eusebi, p. i mr.; beat Bartomeu Laurel, rel.; Santes, Beatriu de Silva, rel. i fund.

18. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Ezequiel 18,1-10.13b-30.32 / Salm 50 / Mateu 19,13-15.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Agapit, mr.; Patrici, b.; beat Manès de Guzmán, prev.; beat Nicolau Factor, prev.; Santes, Helena, emp.

Lectures bíbliques

Diumenge XIX de durant l'any

Lectura primera

1Re 19,4-8

Amb la força d'aquell aliment caminà fins a la muntanya de Déu

Lectura del primer llibre dels Reis:

En aquell temps, Elies caminà durant un dia pel desert, s'assegué a l'ombra d'una ginestera i demanà la mort, pregant així: «Ja n'hi ha prou, Senyor. Preneu-me la vida; no he de ser més afortunat que els meus pares.» Després s'ajagué sota aquella ginestera i s'adormí. Mentre dormia, un àngel el tocà i li digué: «Aixeca't i menja.» Llavors veié al seu capçal un pa cuit sobre pedres i un càntir d'aigua. Menjà i begué, i s'adormí altra vegada. L'àngel del Senyor el tornà a tocar i li digué: «Aixeca't i menja, que tens molt de camí a fer.» Ell s'aixecà, menjà i begué, i amb la força d'aquell aliment caminà quaranta dies i quaranta nits, fins que arribà a l'Horeb, la muntanya de Déu.

Salm responsorial

33

Beneiré el Senyor en tot moment, tindré sempre als llavis la seva lloança. La meva ànima es gloria en el Senyor; se n'alegraran els humils quan ho sentin.

R. Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor.

Tots amb mi glorifiqueu el Senyor, exaltem plegats el seu nom. He demanat al Senyor que em guiés; ell m'ha escoltat, res no m'espana. **R.**

Alceu vers ell la mirada. Us omplirà de llum; i no haureu d'abaixar els ulls avergonyits.

Quan els pobres invoquen el Senyor, els escolta i els salva del perill. **R.**

Acampa l'àngel del Senyor entorn dels seus fidels per protegir-los. Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor; feliç l'home que s'hi refugia. **R.**

Lectura segona

Ef 4,30-5,2

Viu estimant igual com el Crist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes:

Germans, no entristiu l'Esperit Sant amb què Déu us ha marcat per reconèixer-vos el dia de la redempció final. Lluny de vosaltres tot malhumor, mal geni, crits, injúries i qualsevol mena de dolenteria. Sigueu bondadosos i compassius els uns amb els altres, i perdoneu-vos tal com Déu us ha perdonat en Crist. Sou fills estimats de Déu: imiteu el vostre Pare; viviu estimant, com el Crist ens estimà; ell s'entregà per nosaltres, oferint-se a Déu com una víctima d'olor agradable.

Al·leluia

Joan 6,51

Jo sóc el pa viu, baixat del cel, diu el Senyor; Qui menja aquest pa, viurà per sempre.

Evangeli

Jn 6,41-51

Jo sóc el pa viu baixat del cel

Lectura de l'evangeli segons sant Joan:

En aquell temps, els jueus murmuraven de Jesús

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista

Aquest, no és Jesús, el fill d'en Josep?

En l'homília pronunciada a la sinagoga de Cafarnaüm davant una multitud de seguidors que havien participat en la compartició dels pans, Jesús deixà ben clar que el manà/la Llei que els havia donat Moisès en el desert no era —com presumien ells— «el pa baixat del cel», car és el Pare qui ens dona el pa del cel veritable, i els mostrà la seva carta d'identitat: «Jo sóc el pa de la vida.» S'entaulà, aleshores, una dura controvèrsia amb els dirigents jueus, per haver afirmat que «Jo sóc el pa que ha baixat del cel», que es posaren a murmurar entre ells: «Aquest, ¿no és Jesús, el fill d'en Josep, de qui nosaltres coneixem el seu pare i la seva mare? ¿Com és, doncs, que diu de si mateix que ha baixat provinent del cel?» El còdex Beza posa l'article davant Josep deixant ben clar quina és la seva identitat de família, com encara avui un metge palestí que em va assistir a l'hospital m'aclaria les senyes de la seva identitat xifrades en el seu nom, nom de la família del pare i nom del seu pare. A Cafarnaüm, la família de Jesús era ben coneguda. Els sorprèn que els parli d'un pa diferent de la Llei, que ells tenien per sacrosanta. Jesús corregeix la interpretació que han fet d'ell com si hagués baixat *provinent* materialment del cel. L'experiència personal que ha fet del Pare i l'encàrrec que li ha confiat tan sols el poden copsar els qui li donen la seva adhesió personal: «Us ho asseguro: Qui em dona l'adhesió posseeix vida definitiva ... Els vostres pares menjaren el pa en el desert, el manà, i moriren. Aquest és el pa, el del cel i que ha baixat per tal que qui en mengi no mori. Jo sóc el pa viu que ha baixat del cel. Qui mengi, doncs, d'aquest pa viurà per sempre.» Les petites variants van perfilant l'experiència de l'Esperit que Jesús féu en el Jordà i que intenta comunicar en un llenguatge a l'abast del públic de la sinagoga. L'adhesió a ell comporta la identificació plena a la seva persona i al seu projecte.

perquè havia dit que era el pa baixat del cel, i es preguntaven: «Aquest, no és Jesús, el fill de Josep? Nosaltres coneixem el seu pare i la seva mare, i ara diu que ha baixat del cel?» Jesús els digué: «No murmureu entre vosaltres. Ningú no pot venir a mi si no l'atreu el Pare que m'ha enviat. I els qui vénen a mi, jo els ressuscitaré el darrer dia. Diu el llibre dels Profetes que tots seran instruïts per Déu. Tots els qui han sentit l'ensenyament del Pare i l'han après vénen a mi. No vull dir que algú hagi vist mai el Pare: només l'ha vist el qui ve de Déu; aquest sí que ha vist el Pare. Us ho dic amb tota veritat: els qui creuen tenen vida eterna. Jo sóc el pa que dona la vida. Els vostres pares, tot i haver menjat el manà en el desert, moriren, però el pa de què jo parlo és aquell que baixa del cel perquè no mori ningú dels qui en mengen. Jo sóc el pa viu, baixat del cel. Qui menja aquest pa, viurà per sempre. Més encara: El pa que jo donaré és la meua carn: perquè doni vida al món.»

Solsona

La Fundació Pere Màrtir Colomé construirà 20 habitatges per a gent gran

Xavier Novell: «La vocació de servei de l'Hospital Pere Màrtir Colomé és atendre la gent gran»

Ramon Estany
Solsona

Compromís institucional de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Solsona per fomentar la construcció a Solsona d'una vintena d'habitatges tutelats per a gent gran per part de la Fundació Hospital Pere Màrtir Colomé, entitat que depèn del Bisbat de Solsona. Van signar el conveni a tres bandes l'alcalde, David Rodríguez, el bisbe i president de l'ens responsable de la residència d'avis, Mons. Xavier Novell, i el secretari d'Habitatge i Millora Urbana del Departament de Territori i Sostenibilitat i president de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, Carles Sala.

Tal com es recull en aquest conveni, l'Agència de l'Habitatge de Catalunya col·laborarà amb l'Ajuntament i la Fundació en el suport tècnic i jurídic dels tràmits necessaris per desenvolupar l'actuació; en el seguiment del projecte arquitectònic de l'obra d'execució, i en la definició dels criteris d'adjudicació, si escau, dels allotjaments en coherència amb les determinacions de la Llei del dret a l'habitatge.

A l'espai del recinte de la residència d'avis on es projectaran els 20 apartaments, que tindran accés des del carrer de Mossèn Serra i Vilaró, s'hi construiran 16 apartaments d'una habitació i quatre de dues. Tindran entre 30 i 40 metres quadrats de superfície i els seus inquilins podran gaudir de serveis d'atenció geriàtrica de baix nivell. A més dels apartaments, el projecte inclourà una sala d'usos polivalents, una bugaderia i la connexió amb la residència. Segons va avançar el bisbe i president del patronat de la Fundació, la inversió prevista és d'uns 2,3 milions d'euros.

Un valor afegit a l'habitatge social

Per al president de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, «aquest projecte aporta un valor afegit important per l'oportunitat assistencial i de qualitat de vida que representa per a persones grans de Solsona i la comarca». Carles Sala va afirmar que farà tot el possible perquè «els ajustos que s'han previst sobre l'habitatge social en el Reial decret llei 20/2012 no afectin aquesta iniciativa amb rellevància social».

L'alcalde va recordar que l'embrió d'aquest projecte ja va gestar-se durant el mandat passat, quan ell era regidor d'Acció Social. Aleshores van iniciar-se converses amb la directora i l'administradora de l'Hospital Pere Màrtir Colomé, Rosa Anguera i Imma Viladrich, i amb el Consell de la Gent Gran de Solsona, que «fa anys que hi aposta insistentment», per tal de

«diversificar l'oferta de serveis per a la gent gran i adequar-la als diferents graus d'autonomia». Calia proporcionar una opció a mig camí entre l'atenció domiciliària i la residència geriàtrica. Aleshores es van conèixer *in situ* iniciatives similars d'Olot i Igualada.

Des de la Fundació, el bisbe es va mostrar satisfet del suport institucional i va confiar que amb el seu ajut s'aconseguiran les subvencions necessàries de la Generalitat i l'Estat. Xavier Novell va destacar la voluntat de «destinar allò que ens ha estat donat perquè es pugui esmerçar en un projecte social de tanta importància per a Solsona i la comarca», i «ens n'alegrem quan una entitat privada com la nostra es disposa a un projecte d'envergadura que serà un bé sociosanitari i enriquirà els serveis que té Solsona i comarca i, a més, és aigua de maig per a constructors i arquitectes en un moment en què lluitar contra la crisi és ajudar la gent que passa necessitat, però també vol dir no fer-se enrere a l'hora de fer projectes viables».

L'alcalde, per la seva part, confia que aquest projecte funcionarà al Solsonès per la idiosincràsia de la comarca, amb una població dispersa i envellida.

Donar servei i atenció a les persones grans de la comarca

Tal com s'ha explicat, es tracta de construir pisos tutelats per a gent gran de la comarca a fi d'oferir una atenció inicial a aquelles persones que encara no són usuàries de la residència però

MONS. NOVELL:
«Lluitar contra la crisi és ajudar la gent que passa necessitat, però també no fer-se enrere per fer projectes viables»

«Els pisos tindran atenció geriàtrica, una sala polivalent, una bugaderia i una connexió amb la residència»

comencen a tenir algunes dificultats per viure autònomament. És un projecte que, després de fer molts estudis, finalment s'ha vist factible. El pressupost de l'obra s'ha calculat en uns 2,3 milions d'euros, que s'obtidran a través de subvencions i recursos propis de la Fundació.

La idea d'aquests pisos és que els seus llogaters-usuaris no tinguin preocupacions ni maldecaps, i rebin uns serveis, atenció, seguiment i tutela. Els responsables de la fundació creuen en la viabilitat del projecte i que tindrà resposta.

Un concurs d'idees amb premi

El primer pas d'aquest projecte ja s'ha iniciat amb un concurs d'idees obert només a arquitectes i professionals de Solsona i comarca, que tindran de temps fins a principis de setembre per presentar les seves propostes, unes propostes que valoraran aspectes com el cost econòmic, però especialment paràmetres com la funcionalitat o l'estalvi energètic i el valor o qualitat dels materials.

A més, per incentivar la participació, s'ha establert un premi de 3.000 euros per al projecte guanyador, que a més s'endurà la gestió i la direcció de l'obra, i un altre de 500 euros per al finalista, com a estímul perquè les propostes siguin el màxim d'elaborades. Les bases i la informació ampliada d'aquest concurs es poden sol·licitar a la mateixa Residència Pere Màrtir Colomé de Solsona.

Tarragona

Mans Unides aporta uns 300.000 euros a la campanya del 2011

L'ONG ha finançat projectes solidaris a Rwanda, Moçambic, l'Índia i Cambodja

«Els ajuts milloren les condicions de vida de nombroses famílies de països del Sud»

Joan Boronat
Tarragona

Mans Unides de Tarragona ha fet pública la memòria de 2011 corresponent a la campanya «El seu demà és avui», en la qual es detallen les diferents activitats impulsades durant aquest període, així com els diversos projectes de desenvolupament finançats, i els que s'han cofinançat amb organismes oficials.

La xifra total d'ingressos, pel que fa a aquesta campanya de l'any 2011, ascendeix a 355.414 euros, que un cop deduït el capítol de despeses dona la quantitat de 309.960 euros per al

finançament dels diferents projectes. Aquestes actuacions de desenvolupament han consistit en la construcció i equipament d'un taller de costura a Rwanda; l'ampliació d'un centre de secundària a Moçambic; l'equipament de nou centres de salut rural a l'Índia i un programa integral contra la sida a Cambodja. Quant al cofinançament amb organismes oficials, s'ha contribuït en diferents projectes endegats a Bolívia, Perú, Benín i Etiòpia. La delegada de Mans Unides a Tarragona, Teresa Feliu, alhora que agraeix la generositat i solidaritat rebudes, manifesta que els ajuts «contribueixen a millorar les condicions de vida

de nombroses famílies de països del Sud i a equilibrar la balança de les desigualtats».

Per obtenir tots aquests recursos, Mans Unides va organitzar al llarg de l'any passat el Dia del Dejuni Voluntari, el Sopar de la Fam a 21 localitats de la zona, exposicions, un concert de Gospel, va participar a fires d'entitats i setmanes solidàries i la Marxa de la Solidaritat, entre d'altres activitats dirigides a la sensibilització. Malgrat la crisi, aquests resultats palesen el fet que «la cooperació continua essent una eina fonamental per a la millora de les condicions de vida de moltes persones en el nostre món», subratlla Teresa Feliu.

Apareix el número 24 de la revista «Poblet»

J. B. / Poblet

Ha vist la llum la revista *Poblet* corresponent al primer semestre d'aquest any. La publicació l'edita la Germandat del Monestir cistercenc de Santa Maria de Poblet.

Obre l'actual edició l'editorial, seguit del Pòrtic de l'abat Josep Alegre. En aquest apartat el pare abat parla dels teòlegs laics com homes que consumeixen una vida irreprotxable donant solucions exactes a preguntes que ningú els planteja. Remarca la necessitat que «la reflexió teològica dels laics vagi creixent». Una reflexió «que sempre serà provisional, atès que l'ésser humà mai no podrà dir una paraula definitiva sobre Déu».

En l'article *A propòsit de l'austeritat*, el monjo Joan Colom i Bertan, membre de la Germandat, fa unes consideracions personals. Per la seva part, Fra Lluís Solà ofereix un ampli comentari sobre un fragment del llibre dels Nombres. El P. Rafael Barruè, mestre de novicis, aporta una sèrie de consideracions sobre el capítol 58 de la Regla de sant Benet, dedicada a la manera d'admetre els qui demanen entrar a la comunitat monàstica. Els ex-libris constitueixen el signe visual de la propietat dels llibres, i el rector d'Ulldemolins, Joan Roig, descriu els vinculats al monestir de Poblet.

Així mateix, la publicació explica la creació de l'escola-restaurant de l'hostatgeria de Poblet a través del seu director Modest Corbella. Aquesta nova iniciativa duu a terme una tasca formativa i d'inserció laboral de les persones amb risc d'exclusió social. Es dona compte també de la primera trobada d'intel·lectuals i professionals catòlics a Poblet; la constitució de la fundació civil privada «Populus alba»; el camp d'aprenentatge «Els monestirs del Cister» i una entrevista a l'abat emèrit de Montserrat, Sebastià Bardolet, entre d'altres continguts d'interès.

Sant Martí d'Altafulla recupera el culte amb un nou altar major

J. B. / Altafulla

El diumenge dia 8 de juliol va ser la data assenyalada perquè la parròquia de Sant Martí d'Altafulla recuperés el culte després de sis mesos de treballs de rehabilitació del temple en la seva quarta fase, en què es va procedir a reparar l'altar major.

Una potent grua es va encarregar de dipositar, sobre una base de quatre columnes d'alabastre de Sarreal, el bloc de marbre que culmina l'altar major. L'operació va resultar complexa per la precisió que es requeria a l'hora de fixar, degudament anviellada, la peça d'1,2 tones de pes. Van ser-ne testimonis el rector d'Altafulla, Mn. Jaume Gené, i l'alcalde de la localitat, Fèlix Alonso, els quals es van felicitar per la gesta aconseguida. Aquest últim pas

corona un llarg període de restauració de l'ampli temple altafullenc, iniciat l'any 2009.

Aquesta quarta i definitiva etapa ha consistit bàsicament en la renovació del paviment de la nau de l'església —a base de lloses de pedra d'Ulldacona—, la reordenació del presbiteri, amb un terra de pedra verda de Guatemala i la nova taula per a la celebració de l'eucaristia. D'aquesta manera, s'ha anul·lat la duplictat d'altars, per deixar únicament el nou, d'acord amb la normativa litúrgica vigent però aprofitant, això sí, alguns elements de l'anterior. Per exemple, s'han mantingut quatre pilars antics, complementats amb unes «fidels còpies dels originals», va assenyalar Enric Barceló, mestre artesà d'obres i responsable de la restauració. El nou bloc per l'altar, de marbre

almerienc de Macael, medeix 3,2 metres de llarg per 1,95 d'ample i porta esculpit el lema en llatí «Ex altari Dei Sumam Christum», que significa «de l'altar de Déu rebem Crist».

El rector d'Altafulla, Mn. Jaume Gené, va informar que la dedicació del nou altar tindrà lloc el proper 11 de novembre, amb motiu de la festa de Sant Martí, titular de la parròquia i patró d'Altafulla. Aquest acte comptarà amb la presència de l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, i representants de les diferents institucions que han contribuït econòmicament al finançament de les obres. El cost d'aquesta tercera fase ascendeix fins a un total de 300.000 euros, quantitat coberta per la Diputació, la Generalitat, l'Arquebisbat i l'aportació dels fidels, a més de l'ajuda de l'Ajuntament

d'Altafulla. En fases anteriors, es va executar la reparació de les teulades de la nau central i dels laterals, que, sumat a la restauració recent del terra i dels laterals de la capella del Santíssim, dona com a resultat una inversió que s'acosta al milió d'euros.

Ara queda pendent restituir els bancs de fusta, un cop pintats, la col·locació de l'ambó, que estarà llest al novembre, per afrontar després la renovació de la instal·lació elèctrica, i es deixarà per a una altra ocasió la pintura interior del temple, de cost elevat a causa de les seves grans dimensions.

Des de l'octubre passat fins ara, el culte i els diferents serveis religiosos s'han celebrat, segons les necessitats, a l'església de Santa Maria, al barri marítim, a l'ermita de Sant Antoni i a Fòrum Parroquial.

Barcelona

Els bisbes catalans reclamen que s'exigeixin responsabilitats als gestors econòmics

Després de la reunió de la Conferència Episcopal Tarraconense, els prelats han fet pública una nota sobre la crisi econòmica

Joan Piñol
Barcelona

Els dies 25, 26 i 27 de juliol va tenir lloc la reunió de la Conferència Episcopal Tarraconense, a Salardú, a la Vall d'Aran. La reunió ha estat presidida per Mons. Jaume Pujol, arquebisbe de Tarragona, i hi han assistit tots els seus membres. Entre les decisions preses, cal destacar la renovació per 3 anys de la presidenta de Càritas Catalunya, Carme Borbonès, el suport al document contra el projecte d'Eurovegas presentat pel bisbe de Sant Feliu i la publicació d'una nota sobre la crisi econòmica.

Els bisbes han reflexionat sobre la greu crisi econòmica que pateixen Catalunya i Europa. N'han analitzat les causes i les repercussions en les persones i les famílies, i han estudiat les accions que, fins ara, l'Església ha portat a terme per afrontar-la. Fruit d'aquesta reflexió, els bisbes fan pública una nota conjunta que destaca, entre d'altres qüestions, que els ajustaments de les administracions públiques «perjudiquen moltes persones». De la mateixa manera, els bisbes han alertat que «el sistema de finançament de Catalunya fa molt difícil la reactivació econòmica». A més, han mostrat el seu rebuig «davant la dubtosa moralitat d'algunes persones i institucions» dins del camp econòmic i polític. «Volem col·laborar a mantenir l'esperança», han demanat els bisbes, que han insistit que cal recuperar els «valors autèntics» i que cal traduir la fe «en caritat envers el proïsme».

Els bisbes catalans han recordat a totes les persones implicades en les decisions de caire econòmic que «cal amarar de compromís ètic el món de l'economia i les finances perquè la dignitat de la persona humana sigui defensada i promoguda sempre». Igualment han cridat a combatre la corrupció en les institucions i administracions. La nota de la Conferència Episcopal Tarraconense també deixa clar que cal demanar responsabilitats «a aquells que han provocat desordres financers i especulació». En aquest sentit, han animat als cristians a «valorar i aplicar» la Doctrina Social de l'Església. En conclusió, el document fet públic després de la reunió dels bisbes convida a «superar l'angoixant pessimisme»

perquè, han recordat, «podem superar aquesta crisi tan dura».

Igualment, els bisbes han posat en comú les diverses iniciatives diocesanes preparades per celebrar l'Any de la Fe que començarà el proper dia 11 d'octubre i finalitzarà el 24 de novembre del 2013. En aquest sentit, la Conferència Episcopal Tarraconense ha promogut una nova edició dels *Documents del Concili Vaticà II*, en un sol volum sense les notes, que acaba de sortir editada per les Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Durant aquest Any de la Fe, a més de les accions que es portaran a terme a cada diòcesi, el proper 20 d'octubre se celebrarà una Trobada de Voluntaris de Càritas Catalunya a la Basílica de la Sagrada Família de Barcelona, amb la presència del cardenal Óscar Rodríguez Maradiaga, president de Càritas Internacional. Així mateix, els bisbes han decidit convocar una trobada dels preveres i diaques de les deu diòcesis amb seu a Catalunya.

Els bisbes han comentat el document publicat el 20 de juny passat per Mons. Agustí Cortés, bisbe de Sant Feliu, en què expresava el seu rebuig al projecte d'implantació al Baix Llobregat de l'anomenat *Eurovegas*. Els bisbes catalans han manifestat el seu suport a la declaració de Mons. Cortés.

També han fet un repàs de diversos àmbits: la pastoral de joventut i la

«El sistema de finançament de Catalunya fa molt difícil la reactivació econòmica»

«Els bisbes han donat suport al rebuig a Eurovegas expressat pel bisbe de Sant Feliu»

situació de l'escoltisme a casa nostra; la transmissió de la fe a la família i el seu compromís evangelitzador; l'ensenyament de la religió a l'escola; la catequesi i la utilització que cal fer a totes les parròquies de les nostres diòcesis del catecisme *Jesús és el Senyor*; l'atenció pastoral a les presons.

També s'ha acordat demanar a la

Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sacraments l'aprovació, per a totes les diòcesis amb seu a Catalunya, de la celebració com a memòria lliure dels beats Joan XXIII i Joan Pau II. També han conegut l'aprovació dels textos en català de la *Missa per a la Nova Evangelització*.

Els bisbes s'han felicitat per la presentació del projecte *Catalonia Sacra*, el 19 de juliol passat a la Basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona, i animen els membres del Secretariat Interdiocesà de Conservació

i Promoció de l'Art Sagrat (SICPAS) a continuar enfortint i perfeccionant aquest projecte, que mostrarà la riquesa del patrimoni cultural forjat per la fe catòlica al llarg dels segles.

Així mateix, han expressat al bisbe de Girona, Mons. Francesc Pardo, la seva solidaritat en ocasió dels gravíssims incendis soferts a l'Alt Empordà, alhora que s'afegeixen a la crida que des de les institucions es fa, demanant precaució i prevenció davant l'alt risc d'incendis als nostres boscos, i a la promoció i respecte del medi ambient.

Finalment, els prelats han expressat la seva gran preocupació per la situació de Síria i per les comunitats cristianes d'aquell país i de la resta de territoris del Pròxim Orient. Han demanat pregàries per Síria i ajut als cristians i a tots els afectats per la violència extrema que s'està vivint, alhora que urgeixen una solució justa, lleial i constructiva que condueixi a la pau.

En el transcurs de la reunió, el Síndic de la Vall d'Aran, Carlos Barrera, acompanyat de César Ruiz-Canela, alcalde de Naut-Aran, s'han desplaçat a Salardú per saludar els bisbes, amb qui han comentat el moment econòmic que es viu a la Vall d'Aran i diversos aspectes relacionats amb el ric patrimoni religiós de la vall i la col·laboració amb el Bisbat d'Urgell per la seva restauració i conservació.

«Fills estimats, avui us convido al bé. Sigueu portadors de la pau i de la bondat d'aquest món. Pregueu perquè Déu us doni força perquè al vostre cor i a la vostra vida regnin sempre l'esperança i l'orgull de ser fills de Déu i portadors de la seva esperança, en aquest món que està sense alegria al cor i sense futur, perquè no té el cor obert a Déu, la seva salvació. Gràcies per haver respost a la meua crida!

Missatge de la Reina de la Pau, 25 de juliol del 2012

Subscripció bimestral gratuïta *Eco Mª Reina de la Pau*: «Amics de Medjugorje»

C/ Sant Ignasi, 26 - 1r - 08700 IGUALADA; Edició en castellà: C/ Mare de Déu dels Àngels, 32 - 08221 Terrassa (Barcelona)

Comandes llibres: hijosdemedjugorjeespana@gmail.com - Tel. 629 792 849 / 676 059 594

www.mensajerosdelareinadelapaz.org www.virgendemedjugorje.org

Grans personatges catòlics del segle XX

Repàs a alguns «famosos» que van viure i morir en la fe

Joan Pallarès-Personat

Kennedy, Chesterton o Gaudí són els noms dels personatges famosos del segle XX, ja difunts, que més fàcilment respondriem si ens preguntessin per catòlics de renom. Doncs precisament d'això vull parlar, de personatges d'allò que generalment en diem «famosos» que van viure i morir en la fe, tot i que alguns d'ells, tot i sentir-se creients, no van predicar una vida exemplar, o fins i tot sobta com van poder compaginar la seva fe amb una existència un tant escandalosa.

Bona part d'aquests famosos van néixer, o viure, als Estats Units d'Amèrica, on es viu pregonament el fenomen religiós. John Fitzgerald Kennedy ha estat fins ara l'únic president catòlic quan se'n declara un 26% de la població, la majoria d'arrel hispana, irlandesa o italiana.

Alfred Hitchcock, londinenc nacionalitzat americà, havia estudiat als jesuïtes i tot i afirmar que no en servava massa bon record, sempre mostrà respecte i mai no abandonà la fe. Quan va morir el 1980, disposà enterrament i funerals catòlics, que tingueren lloc a la parròquia del Bon Pastor de Santa Monica Street, a Beverly Hills, Los Angeles.

A la mateixa parròquia es farien les cerimònies fúnebres, l'any 1987, de Margarita Carmen Cansino, Rita Hayworth, de pare *bailaor* andalús i mare italoirlandesa. Hayworth, malgrat els cinc matrimonis, conservà sempre les creences. Allà també s'havien fet els funerals de Gary Cooper, el 1961, separat, però que es negà a divorciar-se; mort d'un càncer de pròstata, abraçava el catolicisme dos anys abans de morir i va ser sepultat al cementiri del Sagrat Cor de Southampton. Un altre famós de l'espectacle que tingué funerals a la mateixa parròquia, no en va ésser la del barri residencial del cinema de Hollywood, va ser Frank Sinatra el 1998, de pare sicilià i mare genovesa i criat per una jueva, que li ensenyà el *jiddisch*, que parlava millor que l'italià. Potser de vida privada poc edificant, però que mai no abandonà el sentiment religiós com el seu company i amic Bing Crosby.

Nascut com a Harry Lillis, batejat a

Alfred Hitchcock, Rita Hayworth i Georges Bernanos.

Tacoma el 1904, mort a Madrid el 1977 d'un atac de cor, Bing Crosby havia estudiat als jesuïtes, a la Universitat Catòlica de Sant Lluís Gonçaga, home d'una gran devoció, visqué tota la vida com a practicant i amb una religiositat intensa. Quedà vidu i es casà en segones nocces, i va ser un gran amant de la família. Ens deixà cançons religioses i interpretà molts papers que encaixen amb el seu perfil d'home de fe. Afegim a la llista de catòlics famosos Anthony Quinn, Alec Guinness, també Clark Gable malgrat els seus sis matrimonis, o John Wayne (es deia Marion Robert Morrison) amb tres, el sicilià Frank Capra, Federico Fellini i Giulietta Masina, Peter O'Toole, Patricia Neal, Sharon Tate o Susan Hayward.

Tot i que parlem del segle XX i de personatges finats, no podem deixar d'esmentar un ben viu Ennio Morricone (Roma, 1928), home pietós que no amaga mai la seva condició de catòlic i que encara segueix component bandes sonores de pel·lícules com *La Missió*, *Per un grapat de dòlars*, *El bo*, *el lleig* i *el dolent* o *Cinema Paradiso*.

En el món de la ciència Pierre Teilhard de Chardin (1881-1955), sacerdot filòsof i paleontòleg, va saber conjugar perfectament ciència i fe, les teories evolutives, el darwinisme fou acceptat i, com m'explicava moltes vegades el meu professor Miquel Tarradell, en el Congrés Internacional d'Arqueologia de Roma de l'any 1960, els participants

«Bona part dels famosos que professen públicament la seva fe van néixer, o viure, als Estats Units d'Amèrica, on es viu pregonament el fenomen religiós»

foren rebuts pel Papa Joan XXIII, el qual els indicà que per part de l'Església catòlica qualsevol polèmica sobre el tema s'havia acabat.

Eren catòlics practicants científics com el francès Jérôme Lejeune (1926-1994), pare de la genètica moderna, descobridor de la Síndrome de Down, defensor pro-vida; en canvi el físic Wolfgang Pauli (1900-1958), austríac, nacionalitzat primer suís, després nord-americà, Premi Nobel el 1945 fou un home de fe que a poc a poc s'aniria distanciant i a la maduresa abandona la pràctica. Alexis Carrell (1873-1944), Nobel de Medicina el 1912 per les seves tècniques de cirurgia cardiovascular pioneres dels trasplantaments, el seu escepticisme el va portar a Lourdes, i es va convertir en un fervent devot de la Mare de Déu.

El món de la literatura incorpora no poques persones de fe, alguns com el

francès Georges Bernanos ens és més coneguda, o el seu compatriota el poeta Paul Claudel, o l'alemany Heinrich Böll (1917-1985), Nobel de Literatura el 1972, que fou a més molt crític amb la xenofòbia i l'extrema dreta; Max Jacob, nascut el 1876 en una família jueva, va convertir-se al catolicisme, i morí

el 1944 en un camp de concentració nazi. Graham Green era catòlic, però cap als cinquanta anys va deixar d'anar a missa i al final de la seva vida, retornà. A Vevey, Suïssa, rebia la comunió del sacerdot galleg Leopoldo Duran. L'italià Giovanni Papini (1881-1956) va passar de l'escepticisme al catolicisme fervent; Morris West, l'australià «profètic» de *Les sandàlies del pescador*, fins i tot va viure deu anys en un monestir.

Svetlana Stalin, filla del dictador rus, en fugir a Occident va deixar testimoni escrit de la seva conversió mitjançant la correspondència amb el Pare Giovanni Garbolino, de Pennsilvània; el periodista Douglas Hyde (1911-1981), comunista a la joventut, cap al 1948 no només tornà al si de l'Església, sinó que va fer batejar els seus fills. Adolf Martin Bormann, fill del jerarca nazi i fillol de Hitler, el 1948 va fer-se catòlic amb els seus sis germans i s'ordenà sacerdot; el fundador del PCI, Antonio Gramsci, va passar els darrers dos anys de vida a una clínica regentada per monges, exigint que a ell també li portessin al llit la relíquia per besar-la; l'editor Leonardo Mondadori, després de dos divorcis, es féu catòlic i es vinculà a l'*Opus Dei*.

Molts personatges s'han quedat al tinter, sobretot perquè hem volgut ser rigorosos en les comprovacions. Potser un altre dia hi tornarem, però segur que els nostres lectors, amb les seves cartes, ens podran testimoniar molts més «famosos» dels que avui hem reflectit.

Mor Joan Bassegoda Nonell, el gran estudiós de l'obra de Gaudí

Redacció / Barcelona

El 30 de juliol passat va morir a Barcelona als 82 anys Joan Bassegoda Nonell, arquitecte, president de l'Associació Amics de Gaudí i una de les màximes autoritats mundials en arquitectura gaudiniana.

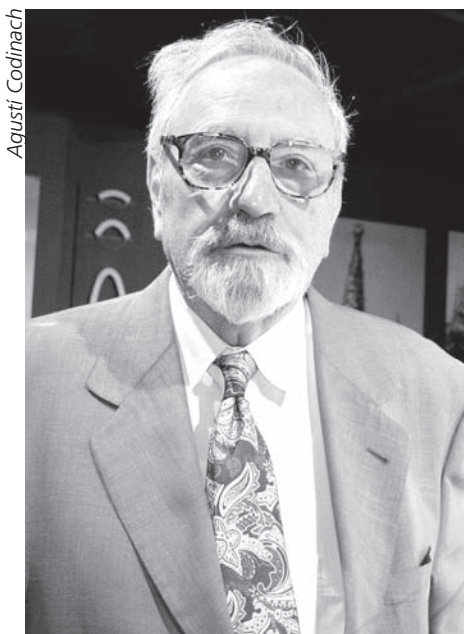
Joan Bassegoda havia nascut a Barcelona l'any 1930, fill d'una família amb nombrosos arquitectes. Es va llicenciar a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona el 1956 i es va doctorar per la UPC el 1960. Pocs anys després en aquesta mateixa universitat va ser nomenat director

de la Càtedra Gaudí, càrrec que va ocupar fins a la jubilació. Des dels anys seixanta també era president de l'Associació Amics de Gaudí, des d'on va promoure el coneixement de l'obra de l'insigne arquitecte de la Sagrada Família. Va rebre nombroses distincions, entre elles la Medalla Pro Ecclesia et Pontifice.

La producció artística d'Antoni Gaudí va ser la gran passió de Joan Bassegoda. D'entre la trentena de llibres i els 1.500 articles que va publicar al llarg de la vida destaquen *El gran Gaudí* i *The designs and drawings of Antoni Gaudí*, considerades dues

de les millors obres sobre l'arquitecte modernista. Joan Bassegoda també va destacar per la restauració de les catedrals de Barcelona, Tarragona, Tortosa, la Seu d'Urgell, la basílica de Santa Maria del Mar i els monestirs de Pedralbes i Poblet.

Home de fermes conviccions cristianes, sempre va ressaltar la dimensió religiosa de Gaudí. Com recorda José Manuel Almuzara, president de l'Associació pro beatificació d'Antoni Gaudí, des del primer moment va destacar a l'hora de donar suport al procés per elevar l'arquitecte modernista als altars.

Agustí Codinach

«Molts llibres de religió fan servir un llenguatge aliè a la realitat dels alumnes»

Manu Andueza, guanyador del Premi Armengol Mir per «Otra clase de religión es posible»

Samuel Gutiérrez

Com a professor de Religió a l'escola Santíssima Trinitat de Barcelona, ja fa alguns anys que Manu Andueza explora noves formes i llenguatges per transmetre els continguts bàsics de l'assignatura. El cinema, la música o la imatge s'han convertit en els grans protagonistes d'una aventura educativa que està tenint resultats més que satisfactoris. L'experiència, plasmada en el treball «Otra clase de religión es posible», acaba de ser guardonada per la Fundació Escola Cristiana de Catalunya amb el Premi Armengol Mir 2012.

«Otra clase de religión en ESO es posible». Quines novetats aporta el treball guardonat amb el Premi Armengol Mir 2012?

El treball explica una experiència consolidada en la classe de religió a l'ESO. Ja fa quatre anys que portem aquest pla al col·legi Santíssima Trinitat, a Trinitat Vella, i estem molt contents amb el resultat. El pla consisteix a reorganitzar tot el currículum a partir de pel·lícules, cançons, imatges i algun petit text. Les novetats serien dos. D'una banda la utilització de pel·lícules i cançons com a centre de la classe, i l'altra, el fet de mantenir el currículum i ordenar-lo des d'aquesta metodologia.

Quina ha estat la seva experiència com a professor de religió i per què ha decidit apostar fortament per l'ús a l'aula dels mitjans audiovisuals?

L'experiència ens deia que alguna cosa a la classe no funcionava. Als alumnes els queien els llibres de les mans per la seva complexitat i perquè utilitzaven un llenguatge aliè a la seva realitat. A partir d'aquí i després d'haver fet diversos cursos sobre cinema i espiritualitat a la Facultat de Teologia de Catalunya amb Peio Sánchez, sorgeix la idea de provar alguna cosa nova. Vam fer el pilotatge amb 4t d'ESO i en veure que el resultat era positiu ens vam llançar a organitzar tota l'ESO. Fem servir la imatge i la cançó com a centre perquè és el llenguatge habitual dels joves i els resulta fàcil identificar-lo i treballar-hi. No és el mateix començar la religió des de la introducció d'un llibre que motivar amb la cançó *Where's the love* del grup Black Eyed Peas. A més, des de l'experiència i en funció del curs, cada any fem modificacions, per tant estem parlant d'una realitat molt viva.

Davant el soroll que genera avui el panorama audiovisual, com es porta a terme el procés selectiu? Resulta fàcil trobar material?

De material n'hi ha molt. El problema no està en el material sinó en el previ. És a dir, és fonamental tenir clar què es vol fer, quan, com i per què. Per això nosaltres tenim tres pilars fonamentals en el nostre projecte. Un, la realitat dels alumnes, un altre, la situació actual de l'educació, i un tercer, els objectius que es basen en el currículum i en el pla pastoral del centre. Des d'aquí busquem un

Fotograma de «Cometas en el cielo» (2007).

«Des del cinema podem accedir a tota mena de temes i podem convidar a la reflexió. Podem aprendre i descobrir, podem exigir una ment crítica i un esperit obert, i fins podem transcendir»

marc de referència, que trobem en Dei Verbum (n. 2). És aquest marc el que ens permet escollir unes pel·lícules o altres, unes cançons, unes imatges...

Creu que el cinema ofereix avui grans possibilitats en el camp educatiu?

Indubtablement, el cinema és una realitat que hi és. I és un llenguatge habitual en els nostres alumnes, de fàcil accés i amb el qual estan molt familiaritzats. Des del cinema podem accedir a tot tipus de temes i podem convidar a la reflexió. Podem aprendre i descobrir, podem exigir una ment crítica i un esperit obert. Trobem un llenguatge que ens permet transcendir i superar la intenció primera per buscar motivacions de fons, raons, causes... que ajuden a aprofundir en els temes.

Ens podria posar un exemple d'unitat didàctica pensada en aquests termes?

No és fàcil escollir perquè hauria molts elements interessants, però si cal triar una em quedo amb la presentació de Déu com misericòrdia. Utilitzem la pel·lícula *Cometas en el cielo*, en concret l'escena en la qual el protagonista llegeix la carta que li ha escrit l'amic de la infància. Juguem tant amb el text com amb la imatge. La càmera fa un joc extraordinari, de dalt a baix, com si fos un estel que ens permet recórrer el camí de la transcendència a la immanència de manera molt natural. Així podem parlar d'un Déu que se'ns mostra i d'una resposta que podem donar a aquest Déu.

El text comença amb l'inici de l'Alcorà. Ens permet parlar d'altres religions i ens situa en un dels noms més importants d'Al·là, la misericòrdia. Des d'aquí vam explicar el sentit d'aquesta paraula, a on ens porta. D'una banda vam acudir a l'etimologia hebrea i grega per descobrir un Déu que és misericòrdia, que és fidel i ens estima amb entranyes de la mare. Recordem que misericòrdia és un dels principals

noms-atributs del Déu bíblic i és també el que ens demana a nosaltres (cf. Us 6,6; Lc 6,36).

Continuant amb la imatge de la pel·lícula, l'amic de la infància, ja mort, és la definició per excel·lència d'aquesta misericòrdia, mantenint-se fidel al seu amic, estimant-lo més enllà de la resposta d'aquest. Amb aquesta escena estic una o dues hores de classe. Al final, el lector de la carta fa un canvi, que ens permet parlar de la conversió, de com descobrir un Déu que ens estima, ens transforma i ens fa prendre un compromís en la vida.

Com reaccionen els alumnes?

És gratificant veure com a 4t, després d'anys de procés, cada cop s'han d'explicar menys les coses, ja que ells mateixos estan fets a llegir les imatges i els textos des d'una altra perspectiva. La nostra tasca consisteix, llavors, més en escoltar i acompanyar. Aquest any una alumna d'últim curs em deia en escoltar una de les cançons: «Ara entenc la pel·lícula que ens vas posar a 2n» Perfecte, hem sembrat, hem acompanyat i a poc a poc va tenint els seus fruits.

Sembla, doncs, que l'acollida d'aquesta nova «metodologia» per part dels alumnes ha estat positiva.

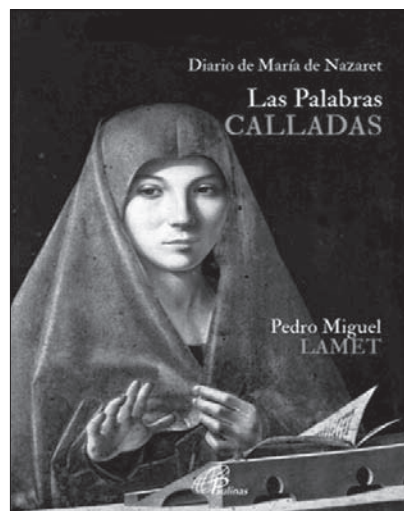
Per als alumnes ha suposat un canvi important, però l'acollida és francament bona. Estan més motivats, participen més, aprofundeixen més, es qüestionen més, són més protagonistes de l'assignatura i —m'atreveria a dir— de la recerca interior d'un més enllà.

És aplicable a altres matèries o la classe de religió és especialment apta per a això?

És clar que es pot aplicar en altres matèries, o almenys introduir-hi alguna variant. L'objectiu, però, no és replicar aquesta experiència, sinó demostrar que es poden fer les coses d'una altra manera. I que s'ha d'intentar. I que val la pena. Cadascú anirà veient com i què és el que convé fer en cada realitat.

Llibres

L'ànima de Maria

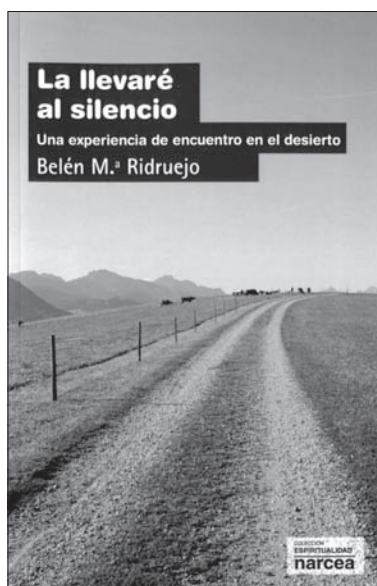
Aquest llibre conté les memòries de Maria de Nazaret, des del dia que va rebre un estrany anunci fins que el seu fill decideix marxar del poble a predicar una bona notícia que li costaria la mort. Són les seves «paraules callades» durant trenta anys de vida oculta. L'escriptor i periodista Pedro Miguel Lamet ha realitzat una bella reconstrucció literària en la qual se submergeix en l'ànima de Maria durant el període en què major influx va exercir en el seu fill.

Pedro Miguel Lamet, *Las palabras calladas. Diario de María de Nazaret.* Editorial Paulinas, 2012, 264 pàg.

Una gran aventura

L'aventura del silenci ha estat empresa per diferents tipus de persones al llarg de la història. Es tracta, en definitiva, de la crida a anar més enllà del que es veu i es toca, del que es pensa i se sap. Aquest és l'horitzó i la pràctica silent on s'ha mogut l'autora del llibre, Belén M. Ridruejo, religiosa, mestra i llicenciada en Teologia, i el que ha volgut compartir com «inspiració» per a aquells que senten aquest mateix anhel.

Belén M. Ridruejo, *La llevaré al silencio. Una experiencia de encuentro en el desierto.* Editorial Narcea, Col·lecció Espiritualidad, 2012, 144 pàg.

Silenci misteriós

Fer una fotografia i reproduir-la «viva, gran, acolorida, amb tots els caràcters necessaris de la realitat i totes les delicioses vacil·lacions de l'irreal». Aquest desig, que l'escriptora Anna Maria Ortese va expressar en la seva joventut, vertebrava tota la seva obra, que es caracteritza per una originalitat subjugant. La seva mirada tendra i penetrant es posa en els personatges d'una ciutat per desxifrar el misteriós silenci que, a l'hora del crepuscle, envaeix els carrers.

Anna Maria Ortese, *Silencio en Milán.* Editorial Minúscula, Col·lecció Paisajes Narrados, 2012, 170 pàg.

Déu i el mar

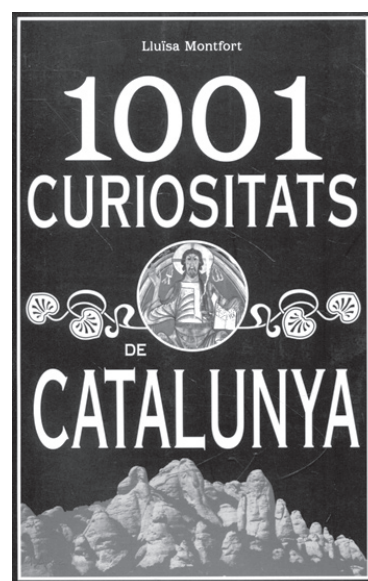
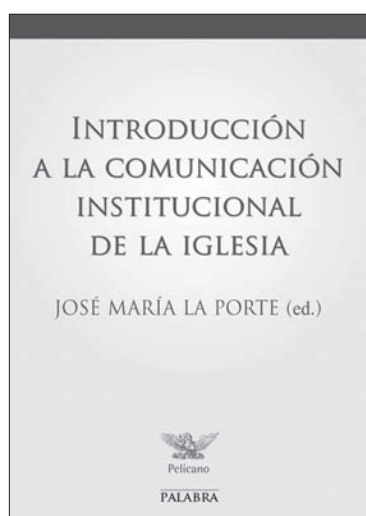
Alfred Matas i Pericé, sacerdot de la diòcesi de Barcelona i membre de l'equip de sacerdots col·laboradors de l'Apostolat del Mar, ens ofereix en aquest volum experiències entranyables de la vida quotidiana d'unes persones que amb motiu de la seva assistència a un creuer van sentir la proximitat de Déu. Així mateix, relata la funció principal d'un sacerdot en un d'aquests creuers i diverses curiositats (on mengen, on se celebra el culte, els horaris...).

Alfred Matas i Pericé, *Déu també viatja en creuer.* Editorial Claret, 2012, 126 pàg.

Comunicació eclesial

La transmissió eficaç del missatge de l'Església al món i d'una imatge adequada de si mateixa passa a través d'una bona gestió i organització de la seva estructura comunicativa. Sota l'edició del periodista i teòleg José María La Porte, s'ha elaborat aquest primer manual per a l'ensenyament de la comunicació institucional de l'Església en els seminaris i centres de formació religiosa, però també per a tots els que estiguin interessats en el tema.

Autors diversos, *Introducción a la comunicación institucional de la Iglesia.* Ediciones Palabra, Col·lecció Pelicano, 2012, 366 pàg.

La identitat catalana

Des del cap de Creus fins a les terres de Ponent existeix una diversitat sociocultural, humana i geogràfica que ha forjat el que coneixem com a «identitat catalana». Aquest llibre presenta nombroses curiositats de les comarques i pobles catalans, que inclouen aspectes com la història, els costums, la gastronomia, les dites populars o les llegendes. Un recorregut fascinant per aquelles anècdotes més insòlites i desconegudes del territori català.

Lluïsa Montfort, *1001 curiositats de Catalunya.* L'Arca, 2012, 256 pàg.

Experiència bèl·lica

Aquesta obra reproduïx el diari manuscrit del fuster barceloní Joaquín Aisa (1917-1977). El jove, amb 19 anys, va iniciar la redacció d'un diari durant la guerra civil espanyola. Narra la seva lluita al front d'Aragó, el seu posterior trasllat a una companyia de les Brigades Internacionals i la pèrdua de la guerra a la batalla de l'Ebre. Aquest quadern, en possessió d'uns familiars, s'ha mantingut inèdit fins als nostres dies.

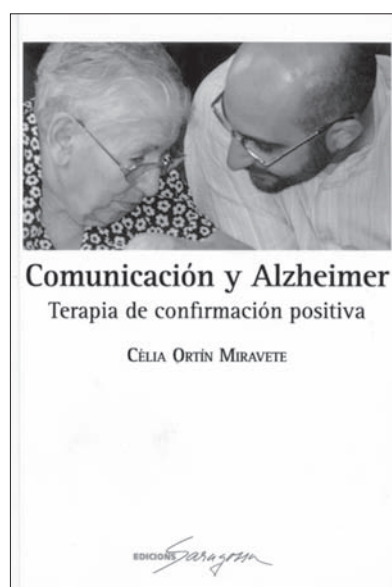
Joaquín Aisa Raluy, *Diario de un miliciano republicano.* Editorial Base, Col·lecció Base Hispánica, 2012, 246 pàg.

Estimar el proïsme

Com aconseguir que les persones que pateixen Alzheimer puguin comunicar-se? Com comprendre les seves reaccions —per a nosaltres, estranyes i fins i tot agressives— sense caure en l'apatia i la desesperació? Com mantenir la dignitat de la persona? Com ajudar les famílies a assumir? A través d'aquest llibre la psicòloga Cèlia Ortín respon a aquests i a molts altres interrogants i ofereix tècniques útils per al personal sanitari, els cuidadors i els familiars.

Cèlia Ortín Miravete, *Comunicación y Alzheimer. Terapia de confirmación positiva.* Edicions Saragossa, 2012, 98 pàg.

A l'estiu torna «El Misteri de la Selva»

La representació, disposada a sorprendre i emocionar els espectadors locals i forans

Redacció

La Selva del Camp

L'església de Sant Andreu Apòstol de la Selva del Camp (Baix Camp) acollirà els propers dies 14 i 15 d'agost, a les 22.00 i a les 20.00, respectivament, el 33è cicle de representacions d'*El Misteri de la Selva*, l'escenificació del drama assumpcionista íntegre més antic d'Europa escrit en llengua romànica.

L'any 1980 la Selva del Camp veia com el somni d'un grup de vilatans es feia realitat amb la primera representació d'*El Misteri de la Selva*, que, gràcies a la bona acceptació, es convertiria en una celebració continuada any rere any i que s'ha consolidat com un dels principals esdeveniments culturals del territori. Des del 1980 i de manera ininterrompuda, s'han realitzat unes setanta representacions a la població i a altres indrets com ara Elx, Tarragona i Montserrat, i a ciutats tan emblemàtiques com Roma i Jerusalem.

Al llarg dels anys, *El Misteri* ha rebut diferents premis, entre els quals destaca el Premi Nacional de Cultura Popular a la millor iniciativa artística popular *ex-aequo* l'any 1994. També ha anat incorporant millores a nivell artístic i tècnic. Les principals han estat la il·luminació, ja que els efectes lumínics són determinants en la successió de les diferents escenes, i la incorporació de directors escènics i musicals, que duen a terme assajos personalitzats amb els diferents actors.

Al *Misteri* hi participen de forma

desinteressada més de cent persones —una desena de les quals des de la primera representació, el 1980—, entre actors, cantors, músics, escenògrafs, maquilladors, tècnics de llum, directors, ajudants de vestuari, etc. Durant aquests trenta-dos anys d'història, més de tres-centes persones hi han participat.

Esdeveniment cultural

Escrit en llengua catalana a finals del segle XIV, *El Misteri de la Selva* és un esdeveniment cultural de primer

ordre a Catalunya, de gran interès filològic i musicològic. El text, anònim, permet gaudir del refinament del lèxic trobadoresc i dels cants a capella, que són interpretats majoritàriament amb la mateixa tonada que indica el manuscrit original, i pertanyents al repertori gregorià dels segles XIII i XIV. Els drames francesos i castellans són posteriors; també el conegut *Misteri d'Elx*, que data del segle XV.

Encara que no hi ha certesa absoluta d'on va néixer *El Misteri*, es pot relacionar amb una «representació» duta a terme a la plaça de la Font

de Tarragona l'any 1388. Com que el text fou trobat a la Selva del Camp, els selvatans l'han recuperat i l'han incorporat a la seva pròpia tradició. Al marge de la seva faceta religiosa, *El Misteri* és una realitat viva que s'adreça tant a amants del món del teatre com de la música, la història i la llengua.

La representació d'aquest drama assumpcionista compta amb el suport de la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Tarragona, l'Ajuntament de la Selva del Camp i la parròquia de Sant Andreu de la Selva del Camp.

El Museu de Lleida dedica una visita nocturna al Camí de Sant Jaume

Redacció / Lleida

Prop d'un centenar de persones van participar el vespre del 25 de juliol, festa de Sant Jaume, en la ruta *Sant Jaume: camins i dreceres, llegendes i tradicions*, organitzada pel Museu de Lleida Diocesà i Comarcal, conjuntament amb l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes. Aquesta entitat és la que té cura de la festa dels Fanalets de Sant Jaume, de tanta tradició a la ciutat de Lleida.

La ruta, dedicada al Camí de Sant Jaume a través de la tradició, la història i l'art, fou guiada per Esther Balasch, tècnica del Museu de Lleida. Es va iniciar a les nou del vespre a la capella del Peu del Romeu, un cop acabada la representació de l'obra escènica *Sant Jaume ve de Galícia*, representada pel grup teatral TOAR al pati de l'antic Hospital de Santa Maria, actual seu de l'Institut d'Estudis Ilerdens.

Balasch va explicar els orígens de la capella, construïda el 1399 on antigament hi havia els anomenats Perxes del Peu del Romeu, en clara referència a la tradició i llegenda dels Fanalets de Sant Jaume. D'aquesta capella i ascendint pel carrer Cavallers, es va anar a la propera plaça dels Fanalets de Sant Jaume. En aquest indret Jordi Curcó, vicepresident de l'Agrupació de

El grup, davant del cap de l'apòstol Jaume, procedent de la Porta dels Apòstols de la Seu Vella.

Pessebristes i corresponsal de *Catalunya Cristiana* a Lleida, va comentar que la plaça s'anomena «Dels Fanalets» per la petició que l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes féu l'any 1991 a l'Ajuntament de Lleida perquè un indret proper al Peu del Romeu

portés aquest nom. Els participants van poder contemplar el relleu en bronze de l'escultor lleidatà Víctor Pallarès, dedicat a l'apòstol i al Camí de Sant Jaume, col·locat en aquest indret el 1995, a iniciativa també dels pessebristes lleidanats, conjuntament amb

el Centro Galego i donat a la ciutat de Lleida per la Xunta de Galícia.

La ruta va cloure al Museu de Lleida, on esguardava la seva directora, Montserrat Macià, que va donar la benvinguda al grup i va agrair alhora la col·laboració en aquesta activitat de l'Agrupació de Pessebristes. El president de l'entitat, Àngel León, li imposà el mocador de la Romeria dels Fanalets i li lliurà els goigs de Sant Jaume.

Tot seguit, el grup va entrar al Museu per veure un bona part del fons d'art dedicat a l'apòstol, amb peces tan importants com les pintures murals de la Pia Almoina, del 1300, on apareixen els pobres pelegrins que anaven a Santiago i eren atesos en aquest refectori de pobres a la Seu Vella. En una pintura van veure els pelegrins que porten els tradicionals bordons i els barrets, amb el símbol dels pelegrins: la vieira.

Els visitants van contemplar també el cap de sant Jaume, del 1436-1437, esculpit en pedra pel mestre Gautier, procedent de la Porta dels Apòstols de la Seu Vella, així com el magnífic *Sant Jaume Pelegrí*, una obra del pintor Jaume Ferrer; la làpida fundacional de la capella del Peu del Romeu, del 1399, i les representacions de l'apòstol que hi ha al retaule de *Sant Cristòfol*, del segle XV, o a la predel·la de Sigena.

Jordi Curcó

Crítica literària

Debat estimulante sobre el futur del cristianisme

En aquest petit llibre, el lector hi trobarà el diàleg entre un cardenal i un filòsof. El cardenal Philippe Barbarin, arquebisbe de Lió i primat de les Gàl·lies, i el filòsof no creient Luc Ferry, que fou ministre d'Educació, Recerca i Joventut a França del 2002 al 2004. Es tracta d'una obra que recull el debat públic entre aquests dos personatges —amb una assistència de més de mil persones— sobre el futur del cristianisme a França. Un debat que, si s'hagués produït a Catalunya entre un religiós i un laic autòctons, no hauria diferit gaire del francès. Barbarin i Ferry, dues persones de la mateixa generació, aborden les qüestions vitals de l'amor, l'esperança i la resurrecció de Jesús, i examinen temes com els valors o l'espiritualitat.

Luc Ferry, bon coneixedor del pensament i de la realitat social europea, afirma que Europa mai no havia conegut una conjunció de llibertat i de benestar relatiu, de respecte i de preocupació per la persona de l'altre com la que avui es dona als països democràtics occidentals. Immediatament, però, afegeix: «En canvi, les nostres societats estan pràcticament mancades d'espiritualitat.» Aquesta absència d'espiritualitat no té res a veure amb la moral, entesa com a respecte a les persones. És a dir, pot haver-hi comportament moral envers la

PHILIPPE BARBARIN-LUC FERRY
¿Quin futur per al cristianisme?
Fragmenta, 2010, 90 pàg.

persona de l'altre (respecte a la seva llibertat, preservació de tots els seus drets, etc.) i, per contra, no haver-hi una actitud inspirada per una vibració espiritual. El filòsof, aleshores, es defineix a si mateix com a «cercador d'una espiritualitat laica», que ell troba en l'exercici de la filosofia. Ferry pensa que «la salvació no està només lligada a una promesa de vida eterna, d'immortalitat, sinó que existeix una saviesa de l'immanent infinitament més convincent, al meu parer, que una saviesa del transcendent». Aquest pensador, que va ser cristià i que ara es decanta per una saviesa filosòfica, confessa alhora que els Evangelis l'han apassionat més que qualsevol altre text filosòfic. La filosofia ve a ser per a ell un camí cap a la salvació, un camí més lúcida perquè es fonamenta més en la raó que en Déu i en la fe. Per a aquest pensador francès, fins i tot les filosofies més laiques i materialistes tenen en compte, en última instància, la salvació, entesa com a superació de la finitud i de la mort.

El cardenal Barbarin presenta, de bon antuvi, la resposta a la pregunta pel futur del cristianisme. Resposta profunda i senzilla, que manlleva de sant Pau en la seva carta als cristians filipencs: «Viu sempre contents en el Senyor! Ho repeteixo (sens dubte perquè ho necessiteu): Viu contents! Que tothom us conegui com a gent de bon tracte. El Senyor és a prop. No us inquieteu per res» (Fl 4,4-6). El cardenal, però, no vol defugir el present, que es caracteritza per seminaris que tanquen i esglésies buides. Tanmateix, no tot és negatiu, perquè, per bé que a França hi ha menys infants que es bategen, creix el nombre d'adults que descobren Jesucrist i demanen el baptisme. Augmenta el diàleg entre religions i la renovació teològica és una promesa de futur cristià actualitzat.

Barbarin s'interroga també sobre la urgència del present: què ha de fer l'Església, avui? La resposta, aquí, també és senzilla, útil i engrescadora: «Mostrar el rostre de Crist i continuar

semblant la joia de l'Evangelí, és a dir, servint l'home, l'home tot sencer.» Per tant, com que l'home és esperit, ànima i cos, el servei evangèlic abasta els tres components de la persona, d'acord amb l'antropologia paulina que trobem a 1 Te 5,23. Compromesa com està en aquest servei a «l'home tot sencer», l'Església mai no podrà descansar. «El cristianisme tranquil no existeix», ni podrà existir si de debò volem que «vingui a nosaltres el Regne de Déu».

Josep-Maria Puigjaner
Escriptor i periodista

Crítica teatral

Mirar el pas del temps amb bon humor

«David y Sara (Pegaso ha desaparecido)»,
d'Ever Blanchet.

Intèrprets:

Xavi Casan i Maria Clausó.

Direcció: Òscar Molina.
Teatre Gaudí Barcelona,
Barcelona. Tot l'agost.

Teatre de cambra amb només dos intèrprets per completar una trilogia sobre l'experiència de la vida que l'autor i gestor teatral Ever Blanchet ha tancat amb aquesta obra després de *Desiguals* i *Pasta fullada*. En una mirada eficaç i atractiva al pas del temps, des del present al passat, Ever Blanchet narra la història d'una parella des del 2015 reculant fins al 1954, en plena postguerra, situada a Barcelona, però passant també per París, en una influència generacional de l'autor que no evita tampoc una referència en blanc i negre de la dècada dels cinquanta, amb la propaganda industrial de presumpte progrés franquista via No-Do sobre la fabricació del camió Pegaso i la línia d'autos esportius i la imatge poètica del cavall blanc alat per relacionar, simbòlicament, la història de *David* y

Sara amb el mite grec de Pegasus, camí dels déus de l'Olimp.

David i Sara són ja dos avis rovellats que s'estan en una residència. I des d'allí, recorden el seu passat. Els espectadors mantindran la incògnita sobre els avatars de la parella durant bona part de la trama. Va ser una parella enamorada però mai consolidada...? Va ser una parella amistançada...? Va ser una parella trencada...? Va ser una parella maleïda...?

No seré pas jo qui ho desveli. Si ho fes, el futur espectador es perdria un dels

atractius del contingut i l'arquitectura de l'obra: descobrir progressivament quina és l'autèntica relació que han tingut David i Sara, i entendre aleshores, quan arriben a adolescents, per què han anat actuant i com han anat actuant al llarg de les diverses etapes de la seva vida.

L'autor Ever Blanchet situa els personatges en un anar i venir al llarg de la vida, fins al punt que una de les vuit escenes en què es divideix la trama té lloc en una andana d'estació de tren, primer parlant amb el moviment de

llavis, d'andana a andana, i després sota el brogit del pas dels combois, en un efecte sonor que dinamitza l'acció del discurs.

Cada moment de la vida de la parella requereix una ambientació diferent i aquí és on els dos intèrprets —sota la direcció afinada i meticulosa d'Òscar Molina— realitzen un meritori treball de caracterització, des de la vellesa a l'adolescència, en algun cas fins i tot a cara descoberta, davant mateix dels espectadors. La imaginació i la complicitat d'aquests en el joc escènic, és clar, hauran de fer la resta.

Ever Blanchet és un autor de teatre d'escriptura rigorosa que té la capacitat de crear en una hora i mitja una història de rerefons tràgic —i continuo silenciament el leitmotiv de la trama tot i que he d'admetre que em moro de ganes de xiular-lo ni que sigui a l'orella en veu baixa— que transcorre per una seixantena d'anys de la vida de dues persones que han estat atrapades en un temps de privació de llibertat i de prejudicis, però que, arribats a la vellesa, es miren el curt tram de temps que els queda amb bon humor, com si el passat hagués estat una broma de mal gust. Un ball final de la parella ja gran torna al principi i tanca el cercle d'una obra que defuig en tot moment el sentimentalisme carrincló i que és plena de sensibilitat.

Andreu Sotorra

Escriptor i periodista
col·laborador de
Ràdio Estel

Des del carrer

GNA. EVA LUZ GONZÁLEZ, RELIGIOSA CARMELITA DE SANT JOSEP

«Ofereixo la vida com a regal per a Déu»

Samuel Gutiérrez

La jove mexicana Luz González (Oaxaca, 1985) és l'alegría personificada. El seu apostolat comença sempre pel somriure, que s'ha convertit en company fidel de viatge tot i les creus que tampoc li han faltat en el camí vocacional. Al costat de la també mexicana Ana Belia Gómez, el 15 de juliol passat va emetre joiosa els seus primers vots religiosos a l'Institut de Germanes Carmelites de Sant Josep. «Us vaig conduir a la terra del Carmel... —deia la invitació a la cerimònia— perquè mengessin els seus millors fruits.»

Podries explicar-nos breument la història de la teva vocació al Carmel?

Les germanes carmelites de Sant Josep tenen una comunitat a Oaxaca, la meua ciutat natal, i és allà on les vaig conèixer. Des de feia algun temps em convidaven a anar amb elles de vacances, però jo estudiava fora i en ser filla única a les vacances m'agradava estar amb la meua mare. Un dia, però, em vaig animar i vaig anar amb elles de missió. Jo tenia en aquells dies 20 anys i estava estudiant la llicenciatura en Administració. Aquella experiència em va impactar molt. Vaig conèixer una altra realitat diferent de la meua i vaig poder constatar les necessitats, materials però també espirituals, de moltes persones. Allò va despertar en mi moltes preguntes. Una cosa dins meu em deia que Déu m'estava cridant, tot i que tampoc sabia molt bé de què es tractava. En tornar de missions vaig acudir a una setmana vocacional i vaig viure una altra gran experiència, la d'entrar dins meu i descobrir que Déu pot omplir plenament la teua vida. A Déu jo només el coneixia de misses de diumenge, fins que vaig conèixer les germanes.

El camí semblava ben traçat...

Molt aviat van arribar, però, les ombres, sobretot a partir de l'oposició de la meua mare. Quan li vaig dir que volia fer una experiència de diversos mesos a Querétaro, ella s'hi va negar. Per a mi va ser molt dolorós perquè no volia fer-li mal. A ella li dec tot el que tinc i tot el que sóc. Però després anava a missa i escoltava: «Qui estima el pare i la mare més que a mi, no és digne de mi.» Va ser una època molt difícil. Ahora, estava acabant estudis i tenia ben enfocada el futur laboral a Teléfonos México.

Com vas resoldre aquest atzucac?

Necessitava parlar amb algú extern a la família i a la

congregació, algú neutre, i vaig decidir fer-ho amb el meu cap, una persona honesta que em donava confiança. Les seves paraules em van tornar la llum: «Fes abans que tot el que et dicta el cor. Si la teua mare et veu feliç, acabarà acceptant la teua decisió, encara que no li agradi.» Li vaig fer cas i encara que les resistències de la mare persistien, vaig acabar fent l'experiència i iniciant després l'aspirantat. Arribava al lloc que desitjava, encara que no de la manera que hagués volgut.

Què és el que més atreu de la vida consagrada?

Sobretot el fet de desviure'm pels altres. L'exemple d'algunes germanes ha estat per a mi admirable. El testimoni, per exemple, de Mare Rosa, una germana de Burgos, em va marcar moltíssim. Cada gest l'omplia d'amor. Les petites coses fetes per amor poden ser molt grans en el Regne del cel. El que més emociona de la vida consagrada és poder oferir la vida com a regal per a Déu, com a ofrena per Jesucrist, i que ell pugui fer-ne el que vulgui. Sóc molt feliç amb aquesta vida, m'omple, encara que una felicitat viscuda enmig del sofriment i de la creu, ja que la meua mare continua sense acceptar el meu camí.

Pensant-ho millor

Francesc Riu,
salesià
President de la
Fundació Rinaldi

Quin mes!
(bo)

Fa quasi dos anys, el 24 d'octubre del 2010, el papa Benet va cloure l'Assemblea Especial del Sínode dels Bisbes per a l'Orient Mitjà, i va proclamar solemnement que la nova evangelització ocupava el primer lloc en l'agenda de l'Església catòlica. Un signe d'aquesta realitat havia estat la recent creació del Consell Pontifici per a la Promoció de la Nova Evangelització; i un altre signe va ser la decisió de dedicar la següent Assemblea General del Sínode dels Bisbes a «La nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana». S'iniciarà el proper dia 7 d'octubre. Un tercer signe del fet que la nova evangelització ocupa el primer lloc de l'agenda de l'Església va ser la convocatòria de l'Any de la fe, que començarà el proper 11 d'octubre i acabarà en la solemnitat de Crist Rei, el 24 de novembre del 2013. Serà una manera de celebrar el 50è aniversari de l'obertura del Concili Vaticà i el 20è aniversari del Catecisme de l'Església catòlica.

Aquest conjunt de circumstàncies fa que el mes d'octubre del 2012 sigui un mes que passarà a la història de l'Església per la seva rellevància. El Papa ha posat molta confiança en el treball que el Sínode dels Bisbes realitzarà, i també en els resultats de les iniciatives programades per a la celebració de l'Any de la fe. Sobretot, ell espera que «el testimoni de vida dels creients esdevingui cada dia més creïble», de tal manera que la seva acció evangelitzadora sigui cada dia més eficaç. Sense el testimoni de la vida dels creients, l'esforç per evangelitzar esdevindria inútil.

El papa Benet també ha volgut subratllar que «és l'amor del Crist el que omple els nostres cors i ens impulsa a evangelitzar». Ens ha dit: «Avui, com ahir, Crist ens envia pels camins del món per proclamar el seu missatge a tots els pobles de la terra. Amb el seu amor, Crist atrau els homes de totes les generacions i cada dia confia a la seva Església l'anunci de l'Evangeli.» «Per això —afirma—, també avui és necessari un compromís més convençut de tota l'Església en favor de la nova evangelització, per tal que redescobrim l'alegría de creure i recobrem l'entusiasme de comunicar la nostra fe.» En acabar el proper mes d'octubre, tots tindrem més motius per donar gràcies a Déu pel regal que ens haurà fet.

Rauxa

Un paisatge interior

Fora de les dues grans alternatives turístiques habituals de la costa i de la muntanya hi ha una Catalunya interior que la majoria de catalans desconeix del tot. Des de la Segarra fins a la Terra Alta s'estén un paisatge poc espectacular segons els cànons de l'estiueig més clàssic: no hi ha mar, ni cales, ni platges de sorra fina, però tampoc serralades alpines amb valls plenes de boscos frondosos i frescos. I tanmateix aquesta modèstia geogràfica que passa tan fàcilment desapercebuda és la miraculosa gràcia d'aquestes comarques.

És un paisatge eminentment agrícola i de secà, on con-

viuen des de fa segles el blat, les oliveres, els ametllers i les vinyes. La majoria de pobles, petits i aturonats, mantenen el caràcter propi en haver-se salvat de la bogeria constructora dels darrers cinquanta anys. Estiuejar a Conesa, Nalec, el Soleràs o Batea potser no aporta prestigi social, però acostuma els ulls a una bellesa allunyada dels estereotips comercials, que demana temps i una educació de la sensibilitat per ser descoberta. Aquesta bellesa només pot ser sentida si aconseguim que el nostre interior s'assembli a aquest paisatge modest, subtil i silenciós.

Eduard
Brufau